

সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি)

লামড়িং বনাধ্বলিক, নগাঁও দক্ষিণ সংমণ্ডল
উত্তর অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্র পরিকল্পনা (২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতি (JFMC)ৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্র পরিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)

[আই আই ই (IIE) আৰু আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু (CML)]

জুলাই, ২০১৬

Approved

D.
Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূর্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত নাম	সম্পূর্ণ নাম
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভার্চিটী কনজাৰভেচন)
এ এফ ডি (AFD)	এজেন্সী ফান্সিচ ডি ডেভেলপমেণ্ট
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাটী লাইন)
কম্পেল'	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজেঁট
(COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেনচিং লাইভলিহ্বড অপৰচুনিটিজ
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এন্ট্ৰি পইণ্ট এক্স্টেন্ডেটা)
জি আই এছ (GIS)	ভৌগলিক তথ্য পদ্ধতি (জিআ'গ্ৰাফিকেল ইনফ'ৰমেশন ছিট্টেম)
এইচ এ (Ha)	হেক্টাৰ
আইআইই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যোগিক প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনসিটিউট অব ইণ্টাৰপ্ৰিনারচিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফ'ৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
কেজি (Kg)	কিলোগ্ৰাম
কে এম (Km)	কিলোমিটাৰ
এন জি অ' (NGO)	বেচৰকাৰী সংগঠন
এন টি এফ পি (NTFP)	নন টিস্বাৰ ফ'ৰেষ্ট প্ৰদান্ত
পি ডি এছ (PDS)	ৰাজহৰা বিতৰণ ব্যৱস্থা
পি আৰ এ (PRA)	পাসিচেপ্টৰী ৰৱেল এপ্রাইজেল
আৰএছ (Rs/-)	ভাৰতীয় টকা
এছ এইচ জি (SHG)	আঘাসহায়ক গোট
ভি চি ডি চি (VCDC)	গাওঁ পৰিয়দ উন্নয়ন সমিতি (ভিলেজ কাউন্সিল ডেপল'পমেণ্ট কমিটী)
ডিডিইউজিজেৱাই(DDUGJY)	দীনদ্যাল উপাধ্যায় গ্ৰাম্য জ্যোতি যোজনা

সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতি নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডল, লামডিং বনাঞ্চলিক

**১০ বছরৰ বাবে ক্ষুদ্র পরিকল্পনা
(জীৱিকা উন্নয়ন পরিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পরিকল্পনা)**

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিরোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	ভূমিকা	৫
২	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা	৫
৩	জীৱিকাৰ সন্তোষজনক বিশ্লেষণ	৫
৪	জীৱিকা উন্নয়ন পরিকল্পনা	৫
৫	বন উন্নয়ন পরিকল্পনা	৫
৬	পৰিশিষ্টৰ (১) জীৱিকা সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচীৰ বাবে চিনাঙ্ক কৰা তিতাধিকাৰীৰ তালিকা। (ক) পশুধন প্রতিপালন (সমাপ্তি পশুধন)	৫

১। ভূমিকা

<p>প্রকল্পটোৰ সম্পর্কে</p>	<p>অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্রকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন্ত ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভার্চিটি কনজাৰ্ভেচন)ৰ লক্ষ্য হৈছে— ‘নিৰ্দিষ্ট এলেকাৰ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ অংশগ্রহণেৰে আৰু বনজ আৰু বনজবহুৰূত সম্পদৰ বহনক্ষম ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱিকা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰাৰ লগতে বহুখী সুসংহত পৰিকল্পনাবে অসমত স্থিতিশীল বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পৰিচালনৰ ব্যৱস্থা কৰা।’ প্রকল্পটোৰ লক্ষ্য হিচাপে কোৱা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ সহযোগত তেওঁলোকৰ জীৱিকা আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু স্থিতিশীল ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বনাঞ্চল সংৰক্ষণ আৰু পৰিৱেশতত্ত্বক পুনৰুদ্ধাৰ কৰা।’ এই প্রকল্পটোলৈ মূলতঃ আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়াইছে এজেন্সী ফ্রাণ্সিচ ডি ডেভেলপমেণ্ট অৰ্থাৎ ফ্রাঙ্ক ডেভেলপমেণ্ট এজেন্সীয়ে। সহযোগ কৰিছে অসম চৰকাৰে। প্রকল্পটোৰ পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সময় আৰু ব্যৱস্থাপনাকে ধৰি সকলো দায়িত্ব বহন কৰিছে আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভার্চিটি কনজাৰ্ভেচন ছ'চাইটীয়ে।</p>
<p>ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন</p>	<p>বজাৰৰ সন্তোষীয়তাভিত্তিক মূল্য সংযোজনৰ জৰিয়তে জীৱিকাৰ কাম-কাজ উন্নত কৰিবলৈ প্রকল্পটোত উদ্যোগমূলক বিকাশ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ জৰিয়তে মূল্য সংযোজন আৰু বিপণনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা হেঁচাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এনে পদক্ষেপ জৰুৰী হৈ পৰিছে। বজাৰ সন্তোষীয়তাৰ প্রতি লক্ষ্য বাখি বৰ্তমানে উপলব্ধ বনজ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহত মূল্য সংযোজনৰ উপায় উদ্ভাৱন কৰাটো প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। তদুপৰি, বনাঞ্চলভিত্তিক জীৱিকাৰ বাহিৰে জীৱিকাৰ অন্য পথ বিচাৰি উলিওৱা আৰু দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰাৰো প্ৰয়োজন। প্রকল্পটোৰ অধীনত ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়নৰ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্রতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনস্টিটিউট অব এণ্ট'প্ৰিনিভ'শিপ, আই আই ই), গুৱাহাটী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু ‘চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ’ ফাইনেল এণ্ড লাইভলিহৰ্ড’ (চি এম এল)ক লৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হৈছে। এই সমিতিখনৰ নাম দিয়া হৈছে— ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কনছালিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহৰ্ড অপচুনিটিজ)’ চমুকে কম্পেল’। প্রকল্পটোৰ নিৰ্দেশনা মতে এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে ‘গাঁও আৰু বন বিভাগৰ বিভিন্ন অভিযান। বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সদস্যক জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা আৰু স্থিতিশীল বন ব্যৱস্থাপনাক এক প্ৰসাৰিত লক্ষ্য হিচাপে গণ্য কৰা।’ বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা উন্নয়ন উভয় লক্ষ্যকে এই প্রকল্পত সামৰি লোৱা হৈছে।</p>
<p>সাধুখুটি জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা</p>	<p>অসমৰ হোজাই জিলাত অৱস্থিত সাধুখুটি জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিস্তৃত বিশ্লেষণ এই নথিত সম্পৰিষ্ঠ হৈছে। এই জে এফ এম চিৰ উভয় অসম বন চক্ৰ, নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডলৰ অন্তৰ্গত। পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত সম্প্ৰদায়সমূহৰ সবিশেষ উল্লেখ কৰা হৈছে।</p>

	<p>এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা গাঁওখনত বাস কৰা সম্প্ৰদায়সমূহের পুরুষ আৰু মহিলাসকলৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৬ চনৰ জুন মাহত ইণ্ডিয়ান ইনসিটিউট অব এণ্ট্ৰিপ্ৰিনিঅ'ৰশিপ, গুৱাহাটীৰ বিষয়বৰীয়া আৰু সম্প্ৰদায়টোৱে গ্ৰহণ কৰা অংশপ্ৰথমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পি আৰ এ)ৰ জৰিয়তে এই নথি প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰকল্প নিৰ্দেশনা অনুসৰি আই আই ই-এ এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা সংযোজিত কৰিছে। এই নথি গ্ৰহণৰ বাবে আলোচনা কৰি চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৬ চনৰ জুলাইত।</p>
--	---

২। সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ আৰ্থসামাজিক ৰূপৰেখা

অৱস্থিতি	<p>দক্ষিণ নগাঁও বন সংঘণ্টনৰ অন্তৰ্গত, লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত এখন গাঁৱৰ বাসিন্দাক সামৰি সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) গঠন কৰা হয়। উক্ত জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত এলেকা অসমৰ হোজাই জিলাৰ লামডিং ৰাজহ চক্ৰ অন্তৰ্গত।</p> <p>পৰিশিষ্ট ১ত গাঁৱৰ মানচিত্ৰ দিয়া হৈছে।</p>																						
মূল তথ্য	<p>জে এফ এম চিৰ মূল তথ্যসমূহ তলত দিয়া হ'ল।</p> <p>তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্যসমূহ।</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; padding: 2px;">জে এফ এম চিৰ নাম</th> <th style="text-align: left; padding: 2px;">সাধুখুঁটি</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 2px;">বাসস্থান</td> <td style="padding: 2px;">সাধুখুঁটি</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">ৰাজহ গাঁৱৰ নাম</td> <td style="padding: 2px;">নাই</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি</td> <td style="padding: 2px;">পশ্চিম লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">ৰাজহ চক্ৰ নাম</td> <td style="padding: 2px;">লংকা</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">জিলা</td> <td style="padding: 2px;">হোজাই</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">বন সংঘণ্টন</td> <td style="padding: 2px;">দক্ষিণ নগাঁও</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">বন আঞ্চলিক</td> <td style="padding: 2px;">লামডিং</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">বন লাট</td> <td style="padding: 2px;">বৰলাংফৰ</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">গঠনৰ বৰ্ষ</td> <td style="padding: 2px;">২০০৮-২০০৯</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা</td> <td style="padding: 2px;"> <p>তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে :</p> <p>উত্তৰ : কৃষিভূমি</p> <p>দক্ষিণ : ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ</p> <p>পশ্চিম : সাধুখুঁটি ধাননি</p> <p>পূব : ডিফু বোড</p> </td> </tr> </tbody> </table> <p>উৎস : জে এফ এম চি তথ্য আৰু ২০১৬-ৰ জুনত হোৱা পি আৰ এ অনুশীলনৰ আলোচনা।</p> <p>অতিৰিক্ত বৰ্ণনা তথ্য-১ তালিকা-১ (পৰিশিষ্টত সম্বিষ্ট)</p>	জে এফ এম চিৰ নাম	সাধুখুঁটি	বাসস্থান	সাধুখুঁটি	ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	নাই	গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি	পশ্চিম লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত	ৰাজহ চক্ৰ নাম	লংকা	জিলা	হোজাই	বন সংঘণ্টন	দক্ষিণ নগাঁও	বন আঞ্চলিক	লামডিং	বন লাট	বৰলাংফৰ	গঠনৰ বৰ্ষ	২০০৮-২০০৯	জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা	<p>তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে :</p> <p>উত্তৰ : কৃষিভূমি</p> <p>দক্ষিণ : ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ</p> <p>পশ্চিম : সাধুখুঁটি ধাননি</p> <p>পূব : ডিফু বোড</p>
জে এফ এম চিৰ নাম	সাধুখুঁটি																						
বাসস্থান	সাধুখুঁটি																						
ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	নাই																						
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চি	পশ্চিম লামডিং গাঁও পঞ্চায়ত																						
ৰাজহ চক্ৰ নাম	লংকা																						
জিলা	হোজাই																						
বন সংঘণ্টন	দক্ষিণ নগাঁও																						
বন আঞ্চলিক	লামডিং																						
বন লাট	বৰলাংফৰ																						
গঠনৰ বৰ্ষ	২০০৮-২০০৯																						
জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমাৰ বৰ্ণনা	<p>তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে :</p> <p>উত্তৰ : কৃষিভূমি</p> <p>দক্ষিণ : ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ</p> <p>পশ্চিম : সাধুখুঁটি ধাননি</p> <p>পূব : ডিফু বোড</p>																						

<p>কার্যকরী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p>	<p>সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ কার্যকরী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।</p> <p>তালিকা-খ : কার্যকরী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>সভাপতিৰ নাম</td><td>সঞ্জয় চৌহান</td></tr> <tr> <td>সদস্য সচিবৰ নাম</td><td>নবীন চন্দ্ৰ হাজৰিকা, বন বিষয়া-১</td></tr> <tr> <td>কোষাধ্যক্ষৰ নাম</td><td>নিমাই দাস</td></tr> <tr> <td>কার্যকরী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td><td>পুৰুষ : ৬, মহিলা : ৪</td></tr> <tr> <td>সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td><td>১২০ (ঘৰৰ প্রাপ্তবয়স্কই প্রতিনিধিত্ব কৰিছে)</td></tr> </tbody> </table> <p>উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য।</p>	সভাপতিৰ নাম	সঞ্জয় চৌহান	সদস্য সচিবৰ নাম	নবীন চন্দ্ৰ হাজৰিকা, বন বিষয়া-১	কোষাধ্যক্ষৰ নাম	নিমাই দাস	কার্যকরী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৬, মহিলা : ৪	সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	১২০ (ঘৰৰ প্রাপ্তবয়স্কই প্রতিনিধিত্ব কৰিছে)
সভাপতিৰ নাম	সঞ্জয় চৌহান										
সদস্য সচিবৰ নাম	নবীন চন্দ্ৰ হাজৰিকা, বন বিষয়া-১										
কোষাধ্যক্ষৰ নাম	নিমাই দাস										
কার্যকরী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৬, মহিলা : ৪										
সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	১২০ (ঘৰৰ প্রাপ্তবয়স্কই প্রতিনিধিত্ব কৰিছে)										
<p>পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি</p>	<p>গাঁওখনত বাস কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা হৈছে ১২০টা। মহিলা মুৰৰী থকা পৰিয়াল গাঁওখনত নাই। গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ৭৭জন। ইয়াৰে ৪২জন পুৰুষ আৰু ৩৫গৰাকী মহিলা। ১২০টা পৰিয়ালৰ ২৬৬ জন অনুসূচিত জাতিৰ, ১৭১জন অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণীৰ আৰু ৩০৮জন সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ।</p> <p>উপৰোক্ত তথ্যৰ অধিক বিৱৰণৰ বাবে তালিকা-২ চাৰ পাৰে।</p> <p>ইয়াৰ পৰা জনা যায় যে : (১) প্রতিটো পৰিয়ালৰ গড় সদস্য সংখ্যা হৈছে ৬ গৰাকী।</p> <p>(২) গাঁওখনৰ লিংগ অনুপাত হৈছে প্রতি ১০০০জন পুৰুষৰ বিপৰীতে ৮৩৬গৰাকী মহিলা।</p>										
<p>শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ</p>	<p>সাধুখুঁটি গাঁৱৰ ৭৭ শতাংশতকৈ অধিক লোক শিক্ষিত বুলি চিহ্নিত। গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোকেই বিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে। আনন্দাতে তুলনামূলকভাৱে কমসংখ্যক পৰিয়ালত মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষাপ্রাপ্ত সদস্য আছে।</p> <p>জীৱিকা উন্নয়নৰ দক্ষতা সমূহক বিভিন্ন ধৰণেৰে সামৰি লোৱা হৈছে। আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক— এই দুই ধৰণৰ জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী জে এফ এম চিৰটোত গ্ৰহণ কৰি আহা হৈছে। সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিত অনানুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়নৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগতভাৱে পোৱা দক্ষতা। তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত বিভিন্নজনৰ পৰম্পৰাগত দক্ষতা দেখা পোৱা যায় :</p> <ul style="list-style-type: none"> (ক) চিলাই কাৰ্য (খ) ৰাজমিস্ত্ৰী কাৰ্য (গ) পশুপালন (ঘ) কৃষি কাৰ্য (ঙ) যান-বাহন চালনা 										

	<p>চ) খাদ্য প্রস্তুতকরণ</p> <p>ছ) কাঠমিস্ত্রী কাম</p> <p>সমগ্র দেশের লগতে বাজ্যখনতো আনুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়ন কার্যসূচী প্রসারের বাবে চৰকাৰে সক্ৰিয় ভূমিকা পালন কৰি আহিছে কিন্তু এনে কোনো কার্যসূচী এইৰ পৰা এতিয়ালৈকে গাঁওবাসী উপকৃত হোৱা নাই। কিয়নো গাঁওখন অথবা ইয়াৰ পাৰ্শ্বৰতী অঞ্চলসমূহত তেনে কোনো আঁচনি কৰায়ণ কৰা হোৱা নাই।</p>																				
ভূমি	<p>প্ৰকল্প প্ৰহণ কৰা অঞ্চলৰ ভূমিৰ প্ৰকাৰ এনেধৰণৰ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ সমতলত শিলাময় মাটিৰ অৱস্থিতি। <p>যিহেতু এই মাটিখিনি সাৰোৱা আৰু উৰৰ হিচাপেই চিহ্নিত, গতিকে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ খেতি-বাতিৰ প্ৰচুৰ সন্তাৱনীয়তা আছে।</p>																				
পানী	কাৰি পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা বৰলাংফুৰ নদীৰ পৰা প্ৰকল্প এলেকালৈ পানী অনা হয়।																				
জলবায়ু :	গ্ৰীষ্মকালত অঞ্চলটোৰ সৰ্বোচ্চ তাপমাত্ৰা হয় ৪০ ডিগ্ৰী চেলচিয়াছ আৰু শীতকালত সৰ্বনিম্ন তাপমাত্ৰা হৈছে ৮ ডিগ্ৰীৰ পৰা ১২ ডিগ্ৰীচেলচিয়াছ।																				
উষ্ণতা আৰু বৰষুণ	<p>প্ৰতিবছৰে বাৰ্ষিক বৰষুণৰ পৰিমাণ হৈছে ৬৫-৩০০ মিলিমিটাৰ। বাৰিষাৰ সময়ছোৱাত (জুন-ছেপ্টেম্বৰ) সাধাৰণতে এক তৃতীয়াংশ বৃষ্টিপাত হয়।</p> <p>গ্ৰীষ্মৰ সময়ত অৰ্থাৎ বৰষুণৰ মাহকেইটাত গাঁওখনৰ আৰ্দ্রতাৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পায় (আৰ্দ্রতাৰ পৰ্যায় ৯৫ শতাংশ)। শীতকালত আৰ্দ্রতাৰ পৰ্যায় কমি (২৫ শতাংশতকৈও কম) হয়। লামড়ি আৰু ইয়াৰ দাঁতিকাঘৰীয়া অঞ্চলসমূহ ছাঁ ক্ষেত্ৰ (ৰেইন শ্রেড' জন) হিচাপে চিহ্নিত য'ত বৰষুণৰ পৰিমাণ কম।</p>																				
বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য	<p>স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহ বিস্তৃতভাৱে সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত। মুখ্য বন প্ৰজাতি হ'ল : নিম, আমলাখি, শিলখা, অৰ্জুন, ভোমোৰা। খৰি আৰু ঔষধি গচ্ছ-বিৰিখ উপলব্ধ।</p> <p>অতিৰিক্ত তথ্য বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাত সন্নিবিষ্ট।</p>																				
ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ	<table> <tbody> <tr> <td>ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ</td> <td>: ১ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>কাঠখৰিৰ বাবে বৃক্ষৰোপিত অঞ্চল</td> <td>: ৩৮ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>ধাননি পথাৰ</td> <td>: ১৬ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>ৰাস্তা</td> <td>: ২ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>বাসভূমি এলেকা</td> <td>: ১৪ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>ইটাৰ উদ্যোগ</td> <td>: ১১ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>পুখুৰী</td> <td>: ১ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>জান-জুৰি</td> <td>: ১ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>চেণ্ণণ বোপিত অঞ্চল</td> <td>: ১০ শতাংশ</td> </tr> <tr> <td>গচ্ছবিহীন অঞ্চল</td> <td>: ৬ শতাংশ</td> </tr> </tbody> </table>	ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ	: ১ শতাংশ	কাঠখৰিৰ বাবে বৃক্ষৰোপিত অঞ্চল	: ৩৮ শতাংশ	ধাননি পথাৰ	: ১৬ শতাংশ	ৰাস্তা	: ২ শতাংশ	বাসভূমি এলেকা	: ১৪ শতাংশ	ইটাৰ উদ্যোগ	: ১১ শতাংশ	পুখুৰী	: ১ শতাংশ	জান-জুৰি	: ১ শতাংশ	চেণ্ণণ বোপিত অঞ্চল	: ১০ শতাংশ	গচ্ছবিহীন অঞ্চল	: ৬ শতাংশ
ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ	: ১ শতাংশ																				
কাঠখৰিৰ বাবে বৃক্ষৰোপিত অঞ্চল	: ৩৮ শতাংশ																				
ধাননি পথাৰ	: ১৬ শতাংশ																				
ৰাস্তা	: ২ শতাংশ																				
বাসভূমি এলেকা	: ১৪ শতাংশ																				
ইটাৰ উদ্যোগ	: ১১ শতাংশ																				
পুখুৰী	: ১ শতাংশ																				
জান-জুৰি	: ১ শতাংশ																				
চেণ্ণণ বোপিত অঞ্চল	: ১০ শতাংশ																				
গচ্ছবিহীন অঞ্চল	: ৬ শতাংশ																				

<p>ভূমি ধারণ</p> <p>প্রতিটো পরিয়ালৰ ভূমি ধারণৰ ধৰণ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৩ত উল্লেখ কৰা হৈছে। এই তালিকাৰ পৰা তলৰ তথ্যসমূহ পোৱা যায় :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ অঞ্চলটোৰ ৬৮ শতাংশ পরিয়াল ভূমিহীন (৭৬টা পরিয়াল)। ■ অঞ্চলটোৰ ৩২ শতাংশ পরিয়াল নিম্ন উপার্জনকাৰী কৃষক (৩৬টা পরিয়াল)। ■ কোনো পরিয়ালসমূহ ক্ষুদ্ৰ আৰু বৃহৎ শ্ৰেণীত নপৰে। 	<p>গাঁওখনৰ মুঠ পশুধনৰ সংখ্যা ১৪০০টা।</p> <p>পরিয়ালসমূহে প্রতিপালন কৰা পশুধনৰ প্ৰকাৰ হৈছে এনেধৰণৰ :</p> <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;">গৰু</td> <td style="width: 15%;">ঃ ৩৫০টা।</td> </tr> <tr> <td>ছাগলী</td> <td>ঃ ২৫০টা।</td> </tr> <tr> <td>মুগী</td> <td>ঃ ৮০০টা।</td> </tr> <tr> <td>ম'হ</td> <td>ঃ নাই</td> </tr> <tr> <td>ষাঁড়</td> <td>ঃ নাই</td> </tr> <tr> <td>গাহৰি</td> <td>ঃ নাই</td> </tr> </tbody> </table> <p>ওপৰত উল্লিখিত তথ্যৰ সবিশেষ বিৱৰণ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৪ত দাঙি ধৰা হৈছে।</p>	গৰু	ঃ ৩৫০টা।	ছাগলী	ঃ ২৫০টা।	মুগী	ঃ ৮০০টা।	ম'হ	ঃ নাই	ষাঁড়	ঃ নাই	গাহৰি	ঃ নাই
গৰু	ঃ ৩৫০টা।												
ছাগলী	ঃ ২৫০টা।												
মুগী	ঃ ৮০০টা।												
ম'হ	ঃ নাই												
ষাঁড়	ঃ নাই												
গাহৰি	ঃ নাই												
<p>গাঁৰৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা</p>	<p>যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় উল্লম্বনত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৫ত গাঁৰৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমান অৱস্থা দাঙি ধৰা হৈছে। এই তালিকাৰ পৰা গাঁওখনৰ বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ সন্দৰ্ভত তলৰ তথ্যসমূহ লাভ কৰিব পাৰি :</p> <p>বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি : অঞ্চলটোৰ বাসিন্দাসকলে মূল বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা বঢ়িত হৈ আহিছে। ইয়াত উল্লম্বত বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি যেনে : ভাল বাস্তা, পানী যোগান, ম'বাইল নেটৱৰ্ক আদি উপলব্ধ নহয়।</p> <p>শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱা সুবিধা : অঞ্চলটোৰ শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱাৰ ব্যৱস্থা একেবাৰে ন্যূনতম। ৰাজহৰা পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা নাই। প্ৰামাণ্যলৰ বাইজে আহ-যাহৰ বাবে চাইকেল ব্যৱহাৰ কৰে।</p> <p>চৰকাৰী কাৰ্যালয় : চৰকাৰী কাৰ্যালয় (যেনে : আৰক্ষী থানা, গাঁও পথগায়ত, ৰাজহ কাৰ্যালয়, বনাধনিক কাৰ্যালয় আদি) গাঁওখনৰ পৰা যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। এইবোৰলৈ অহা-যোৱা কৰিবৰ বাবে গাঁওখন বা ওচৰৰ অঞ্চলৰ পৰা নিয়মিত ৰাজহৰা পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা নাই।</p> <p>বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান : গাঁওখনৰ পৰা বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান যেনে বেংক, ডাকঘৰ আদি যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। গতিকে অঞ্চলটোৰ মানুহৰ বেংক একাউণ্ট বা ডাকঘৰত জমা-খৰচৰ একাউণ্ট নাই।</p>												

<p>কৃষিশস্য</p>	<p>সাধুখুঁটি বন পরিচালনা সমিতির কৃষিশস্যের সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৬ত বিশদভাবে উল্লেখ করা হৈছে।</p> <p>উক্ত তালিকার পৰা গাঁওখনত উৎপাদিত শস্যের সবিশেষ এনেধৰণৰ :</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%;">খাৰিফ শস্য</td><td style="width: 70%;">ঃ ধান (আইজং, পংকজ)।</td></tr> <tr> <td>ৰবি শস্য</td><td>ঃ সৰিয়হ।</td></tr> <tr> <td>অন্যান্য</td><td>ঃ আম, কঠাল, বন্ধাকবি, বেঞ্জেনা, জলকীয়া, ফুলকবি, বিলাহী, চজিনা।</td></tr> </table> <p style="text-align: right;">অধিকাংশ শস্যই বৰ্ষাভিস্তিক।</p>	খাৰিফ শস্য	ঃ ধান (আইজং, পংকজ)।	ৰবি শস্য	ঃ সৰিয়হ।	অন্যান্য	ঃ আম, কঠাল, বন্ধাকবি, বেঞ্জেনা, জলকীয়া, ফুলকবি, বিলাহী, চজিনা।
খাৰিফ শস্য	ঃ ধান (আইজং, পংকজ)।						
ৰবি শস্য	ঃ সৰিয়হ।						
অন্যান্য	ঃ আম, কঠাল, বন্ধাকবি, বেঞ্জেনা, জলকীয়া, ফুলকবি, বিলাহী, চজিনা।						
<p>শস্য উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰেখা</p>	<p>গাঁওখনৰ শস্য উৎপাদনৰ সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৭ত সন্নিৰিষ্ট কৰা হৈছে। গাঁওখনৰ অধিকাংশ পৰিয়ালৰ সদস্যই ধানখেতি, জলকীয়া, ভেন্দী, বেঞ্জেনা, বন্ধাকবি, ফুলকবি আদি উৎপাদনৰ লগত জড়িত।</p> <p>শস্য উৎপাদন আৰু উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সবিশেষ তলত দিয়া ধৰণৰ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) ধান- উৎপাদন : ১৪৪০ কুইণ্টল, উৎপাদন হাৰ-৫৩.৪৭ কুইণ্টল/হেক্টেৰ। খ) সৰিয়হ- উৎপাদন : ১০০ কুইণ্টল, উৎপাদন হাৰ-৬.২৫ কুইণ্টল/হেক্টেৰ। গ) শাক-পাচলি- উৎপাদন : ৭২০ কুইণ্টল, উৎপাদন হাৰ-১৮.৭৫ কুইণ্টল/হেক্টেৰ। 						
<p>উপলব্ধ পশুখাদ্য</p>	<p>গাঁওখনত উপলব্ধ পশুখাদ্যৰ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৮ত সন্নিৰিষ্ট কৰা হৈছে। তথ্য অনুসৰি জে এফ এম চিটোৰ পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) শস্যৰ অৱশিষ্ট। খ) বনাধ্বলৰ মুক্তভূমি। গ) ঘৰুৱা আৱৰ্জনা। ঘ) সেউজীয়া বন। 						
<p>বজাৰ</p>	<p>সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতিৰ পৰা বিভিন্ন বজাৰৰ অৱস্থানৰ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৯ত উল্লেখ কৰা হৈছে। গাঁওবাসীৰ বাবে উপলব্ধ বজাৰসমূহ হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান : গাঁৱৰ পৰা ৭ কিলোমিটাৰ দূৰৈত লামডিঙ্গত অৱস্থিত। খ) সাপ্তাহিক/অধৰ্থ-সাপ্তাহিক বজাৰ : ৭ কিলোমিটাৰ দূৰৈত লামডিঙ্গত অৱস্থিত। গ) প্ৰধান বজাৰ : ৭ কিলোমিটাৰ দূৰৈত লামডিঙ্গত অৱস্থিত। 						
<p>জলসম্পদ</p>	<p>তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১০ত জলসম্পদসমূহৰ বিষয়ে সন্নিৰিষ্ট কৰা হৈছে। প্ৰধান জলসম্পদসমূহ এনেধৰণৰ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) দমকল : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) গ) নদীৰ পানী : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) ঘ) কুঁৰা : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) 						

শক্তিৰ ব্যৱহাৰ	<p>সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ শক্তিৰ মূল উৎসসমূহ তথ্য-(I)ৰ তালিকা- ১১ত উল্লেখ কৰা হৈছে।</p> <p>ক) কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১২০টা, উৎস : বনাধ্বল।</p> <p>গ) কেৰাচিন তেল : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১০-১৫টা, উৎস : বজাৰ।</p> <p>খ) ৰঞ্জন গেছ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৩৬টা, উৎস : চৰকাৰী।</p>
আৰ্থ-সামাজিক স্থিতি	<p>সামাজিক গাঁওখনি : গাঁওখনত সাধাৰণ সম্প্ৰদায়ৰ লোকে বাস কৰে। বাসিন্দাসকলৰ মাজত জাতিভেদ নাই। গভীৰ সামাজিক বৈষম্যও ইয়াত পৰিলক্ষিত নহয়। সমাজত মহিলাৰ স্থান সন্তোষজনক।</p> <p>অৰ্থনৈতিক অৱস্থা : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলৰ অৰ্থনৈতিক স্থিতি সন্তোষজনক নহয়। জীৱিকাৰ মূল পথ হৈছে কৃষিকৰ্ম, দিন হাজিৰা, শাক-পাচলি বিক্ৰী আদি। অধিকাংশ গাঁওবাসীৰ বার্ষিক আয় ৬০,০০০০ৰ পৰা ৮০,০০০ টকা।</p> <p>ইয়াত জীৱিকাৰ বাবে মানুহৰ প্ৰৱজন দেখা নাযায়।</p>
মানচিত্ৰ	<p>পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা তলৰ মানচিত্ৰসমূহ পৰিশিষ্ট-১ত সন্ধিৱিষ্ট কৰা হৈছে।</p> <ul style="list-style-type: none"> * গাঁৱৰ মানচিত্ৰ। * গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্ৰ (পি আৰ এ অনুশীলনৰ সদস্যৰ নাম আৰু সবিশেষ)। * গাঁৱৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ। * ভেন ডায়েগ্রাম। * চাপাটি ডায়েগ্রাম।

১। জীরিকার সন্তাননীয়তা বিশ্লেষণ

জীরিকার সন্তাননীয়তা তথা সুবিধাসমূহের বিশ্লেষণ প্রক্রিয়ার মাপকাঠি আছিল নিম্ন লিখিত ধরণের।

ক) জীরিন নির্বাহৰ সম্পদ।

খ) জীরিকা নির্বাহৰ ক্ষেত্ৰ।

গ) সন্তাব্য জীরিকার পথৰ অগ্রাধিকাৰ ভিত্তিত শ্ৰেণীকৰণ।

পি আৰ এ অনুশীলনৰ কালত সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ জীরিকা অৰ্জনৰ অৱস্থাসমূহৰ বিশ্লেষণ কৰা হৈছিল। ডি এফ ডি আইৰ স্থায়ী জীরিকা নির্বাহ কৰ্মসূচী ব্যৱহাৰ কৰি অনুশীলন কালত বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা হয়। বৰ্তমানৰ গাঁওবাসীৰ জীরিন নির্বাহৰ অৱস্থা তলত দিয়া ধৰণেৰে মূল্যায়ন কৰা হৈছে—

ক) প্ৰাকৃতিক সম্পদ।

খ) বাস্তৱিক মূলধন।

গ) সামাজিক মূলধন।

ঘ) মানৱ সম্পদ।

ঙ) বিভৌয় মূলধন।

ক) প্ৰাকৃতিক সম্পদ

লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অন্তর্গত সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ মূল প্ৰাকৃতিক সম্পদ হ'ল বাঁহ, শাল গছ, চেণ্ণণ, বাঁহৰ বিভিন্ন প্ৰজাতিসমূহ আৰু অঞ্চলটোৱ একমাত্ৰ নদী বৰলাংফুৰ। অধিকাংশ লোকেই খৰি, গৰুৰ ঘাঁহ, কাঠ আদিৰ বাবে বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। কৃষিকৰ্ম আৰু পশুধন পালনৰ বাবে গএগ বাইজ নদীৰ পানীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। (অধিক তথ্য তালিকা- ১০, ১১ আৰু ৩০)

খ) বাস্তৱিক মূলধন

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বাসিন্দাসকলৰ অধিকাংশ পৰিয়ালেই কৃষিকৰ্মৰ লগত জড়িত। তেওঁলোক উপাস্ত কৃষক যাৰ নিজস্ব কৃষিভূমি দুই হেক্টেকৰকৈ কম। তেওঁলোকৰ ভূমিধাৰণৰ ধৰণ সম্পর্কে তালিকা ৩/পৰিশিষ্ট ৬ত বিস্তৃতভাৱে দিয়া হৈছে।

গাঁওখনত বাইছটা অৰ্ধপকী ঘৰ, সাতটা পকীঘৰ আছে। বাকীসকল বাসিন্দাই খৰীঘৰত বাস কৰে। গাঁওবাসীয়ে শক্তি আৰ্জনৰ উৎস হিচাপে কাঠখৰি (বায়মাছ) আৰু কেৰচিনৰ ওপৰতে নিৰ্ভৰ কৰে। অৱশ্যে কিছুসংখ্যক ঘৰত বৰ্ধন গোছৰ ব্যৱহাৰ হয়। কিন্তু নিৰ্ভৰশীলতা বহু কম। (অধিক তথ্য তালিকা ১০ আৰু ১১ত)।

সাধুখুঁটি জে এফ এম চি এলেকাত তিনিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, এখন উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু তিনিটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আছে। তাৰ বাহিৰে আন শিক্ষানুষ্ঠান দেখা নাযায়। (তালিকা ৫ত অধিক তথ্য)।

পানীৰ উৎস হিচাপে অধিকাংশ পৰিয়ালে দমকল, নদীৰ পানী আৰু কুঁৰা ব্যৱহাৰ কৰে।

গ) সামাজিক মূলধন

সজাগতাৰ অভাৱত গাঁওবাসীয়ে সম্পূৰ্ণৰূপে জে এফ এম চিৰ কোনো অনুষ্ঠানত জড়িত নহয় আৰু তেওঁলোকৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে নাজানে আৰু মূল অনুষ্ঠান আৰু লাভালাভৰ বিষয়েও জ্ঞাত নহয়।

গাঁওখনত কোনো আঞ্চলিক গোট নাই। গাঁওখনত এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, এখন অংগনৱাড়ী আৰু এটা বাজহৰা প্ৰেক্ষাগৃহ আছে, য'ত গাঁওবাসীয়ে সভাত মিলিত হয়।

ঘ) মানর সম্পদ

জে এফ এম চিত মুঠ জনসংখ্যাৰ ৭৭ শতাংশ লোক শিক্ষিত হোৱাৰ বিপৰীতে ২৩ শতাংশ লোক নিৰক্ষৰ। (অধিক তথ্যৰ তালিকা- ৩.৩ত)

ঙ) বিত্তীয় মূলধন

জে এফ এম চি এলেকা আৰু ইয়াৰ ওচৰে-পাজৰে কোনো ধৰণৰ চৰকাৰী বেংক বা বিত্তীয় লেনদেনৰ প্ৰতিষ্ঠান নাই। অৱশ্যে গাঁওবাসীয়ে অনানুষ্ঠানিক গোট আৰু আঞ্চলিক পৰা ঋণ লয়।

৬০০গৰাকী ব্যক্তিৰ বাণিজ্যিক বেংকত একাউণ্ট আছে যদিও তেওঁলোক আৰ্থিক লাভালাভৰ বিষয়ে সজাগ নহয়।

জীৱিকা নিৰ্বাহৰ উপায়

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিবাসীৰ জীৱন প্ৰণালীৰ উপায়সমূহ তলত দিয়া ধৰণে শ্ৰেণীকৰণ কৰা হৈছে।

ক) বিশেষ উপার্জন ক্ষেত্ৰ পৰা পোৱা বৰঙণিৰ পৰা জে এফ এম চিৰ সৰ্বমুঠ আয় আহৰণ

খ) উপার্জনকাৰী গোটৰ উপার্জনৰ শতাংশ।

গ) অগ্রাধিকাৰ ভিত্তিত সম্ভাৱ্য জীৱন প্ৰণালীৰ কাৰ্য্যকলাপৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ।

পি আৰ এ অনুশীলনৰ মাধ্যমেৰে অগ্রাধিকাৰৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ

পি আৰ এ অনুশীলন	আই আই ই গুৱাহাটীৰ এটা দলে সাধুখুঁটি গাঁৱত চলোৱা পি আৰ এ অনুশীলনৰ সবিশেষ— তাৰিখ : ১৩ জুন, ২০১৬। স্থান : কালীমন্দিৰ, সাধুখুঁটি উপস্থিতিৎ : ৫২গৰাকী। জে এফ এম চিৰ বিষয়বৰীয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওবাসী, বন বিভাগৰ বিষয়া আদি উপস্থিতি আছিল।
পি আৰ এৰ উদ্দেশ্য	অনুশীলনৰ উদ্দেশ্য আছিল বৰ্তমানৰ পৰিয়ালসমূহৰ অৱস্থা অধ্যয়ন আৰু গাঁওবাসীৰ জীৱিকা উন্নয়নৰ পদক্ষেপ আৰু বনোৱয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ।
পি আৰ এত ব্যৱহাৰ আহিলা আৰু অনুশীলনৰ ফলাফল	অনুশীলনৰ বাবে ভিন্ন আহিলা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল—এই সমূহ হ'ল : সামাজিক মানচিত্ৰায়ন সম্পদ স্থানাংক সময়বেৰ্থা পৰ্যবেক্ষণ জীৱিকাৰ ঋতু সম্পৰ্কীয়তা ভেন ডায়েগ্ৰাম

<p>স্থানাংক</p> <p>পরিশিষ্ট-৩ বিতৎ তথ্য প্রদান করা হৈছে ।</p> <p>স্থানাংক নির্ণয়ক অনুশীলন আছিল এনেধৰণৰ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (ই পি এ) <p>পৰিশিষ্ট- ৩ত বিস্তৃত বৰ্ণনা আছে।</p> <p>জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ স্থানাংক</p> <p>ক) কৃষি ।</p> <p>খ) পশুপালন</p> <p>গ) খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ ।</p> <p>ঘ) বাহন চালনা ।</p> <p>প্ৰাৰম্ভিক কৰ্মসূচীৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center; padding: 5px;">ক্রমিক নং</th><th style="text-align: center; padding: 5px;">স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৰৰ ই পি এ</th><th style="text-align: center; padding: 5px;">বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)</th><th style="text-align: center; padding: 5px;">পুঁজিৰ সন্তাৱনীয় উৎস /বিভাগ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">১</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">খোৱাপানী</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">কমেও ৮টা কুঁৰা</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডল্লিউ পি</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">২</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">পথ যোগাযোগ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">লামডিওৰ পৰা সাথুঁটিলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা (৩ কিঃমিঃ)</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">পি এম জি এছ ৱাই / পি ডল্লিউ ডি</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">৩</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">বিদ্যালয়</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">এছ, এছ, এ, প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">৪</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">গাঁৰৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডল্লিউ</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">৫</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">বজাৰ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">গাঁৰৰ ভিতৰত বজাৰ আছে।</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">পৌৰ নিকায়</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">৬</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">বিজুলী যোগান</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">প্ৰত্যেক ঘৰতে বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">(ডিডিইউজিজেৱাই) দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা)</td></tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;">৭</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">অনাময়</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী শৌচাগাৰ</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি</td></tr> </tbody> </table>	ক্রমিক নং	স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৰৰ ই পি এ	বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)	পুঁজিৰ সন্তাৱনীয় উৎস /বিভাগ	১	খোৱাপানী	কমেও ৮টা কুঁৰা	ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডল্লিউ পি	২	পথ যোগাযোগ	লামডিওৰ পৰা সাথুঁটিলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা (৩ কিঃমিঃ)	পি এম জি এছ ৱাই / পি ডল্লিউ ডি	৩	বিদ্যালয়	উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	এছ, এছ, এ, প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ	৪	স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	গাঁৰৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।	এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডল্লিউ	৫	বজাৰ	গাঁৰৰ ভিতৰত বজাৰ আছে।	পৌৰ নিকায়	৬	বিজুলী যোগান	প্ৰত্যেক ঘৰতে বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।	(ডিডিইউজিজেৱাই) দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা)	৭	অনাময়	প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী শৌচাগাৰ	স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি
ক্রমিক নং	স্থানাংক অনুসাৰে গাঁৰৰ ই পি এ	বৰ্ণনা (পৰিশিষ্ট-৩ত অতিৰিক্ত বৰ্ণনা)	পুঁজিৰ সন্তাৱনীয় উৎস /বিভাগ																														
১	খোৱাপানী	কমেও ৮টা কুঁৰা	ই পি এ এ পি এফ বি চি এন আৰ ডি ডল্লিউ পি																														
২	পথ যোগাযোগ	লামডিওৰ পৰা সাথুঁটিলৈ আলকাতৰাৰ ৰাস্তা (৩ কিঃমিঃ)	পি এম জি এছ ৱাই / পি ডল্লিউ ডি																														
৩	বিদ্যালয়	উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	এছ, এছ, এ, প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ																														
৪	স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	গাঁৰৰ ভিতৰত এটা উপ- স্বাস্থ্যকেন্দ্ৰ আছে।	এন এইচ এম/এইচ এণ্ড এফ ডল্লিউ																														
৫	বজাৰ	গাঁৰৰ ভিতৰত বজাৰ আছে।	পৌৰ নিকায়																														
৬	বিজুলী যোগান	প্ৰত্যেক ঘৰতে বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।	(ডিডিইউজিজেৱাই) দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা)																														
৭	অনাময়	প্ৰত্যেক ঘৰলৈ কম খৰচী শৌচাগাৰ	স্বচ্ছ ভাৰত মিছন/পি এইচ চি																														
<ul style="list-style-type: none"> ■ প্ৰাৰম্ভিক জীৱিকা কাৰ্যক্ৰমৰ প্ৰচাৰৰ বাবে ই পি এ পুঁজিৰ পৰা কৰ্মসূচী পুঁজিত দুই লাখ টকা বখাৰ ব্যৱস্থা । ■ জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত কম ব্যয় সাপেক্ষে এটা কাৰ্যালয় আৰু ৰাজহৰা কৰ্মক্ষেত্ৰ স্থাপন কৰা হ'ব। ■ প্ৰাৰম্ভিক জীৱিকা কাৰ্যক্ৰমৰ প্ৰচাৰৰ বাবে ই পি এ পুঁজিৰ পৰা কম ব্যয়সাপেক্ষ পশুপালন চালিব ব্যৱস্থা কৰা হ'ব। 																																	

<p>জীৱিকা অর্জনৰ সম্ভাবনীয়তাসমূহ</p>	<p>জীৱিকা অর্জনৰ সুবিধাসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে চিনান্ত কৰা হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> * কৃষি শস্য আৰু উদ্যান শস্য * পশুধন * এন টি এফ পি * দক্ষতা উন্নয়ন * ঋণৰ সুবিধা <p>অতিবিক্তি আলোচনা এই সম্পর্কত তলত দিয়া হ'ল।</p>
<p>কৃষি আৰু উদ্যানশস্য</p>	<p>তথ্যঃ ২ৰ তালিকাঃ ১২ৰ পৰা কৃষি আৰু উদ্যানশস্যত এই সম্পৰ্কীয় সুবিধাসমূহ পাৰ পাৰি।</p> <p>মূল প্রতিবন্ধকতাসমূহ</p> <p>(ক) সাৰ, কীটনাশক দ্রব্যৰ নিচেই কম প্ৰয়োগ</p> <p>(খ) জলসিঞ্চনৰ সুবিধাৰ অভাৱ।</p> <p>(গ) পাৰাৰ টিলাৰ, ট্ৰেষ্টৰ আদি আধুনিক সা-সৰঞ্জাম, কৃষি আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ।</p> <p>ইয়াৰ সুবিধাসমূহ—</p> <p>(ক) উপযুক্ত ধৰণে আৰু নিয়ন্ত্ৰিতভাৱে কীটনাশক দ্রব্য</p> <p>(খ) নতুন প্ৰযুক্তি আৰু কৃষিকৰ্মৰ সৰঞ্জামসমূহৰ প্ৰচলন।</p> <p>(গ) সুপৰিকল্পিত প্ৰশিক্ষণৰ দ্বাৰা পৰম্পৰাগতভাৱে কৃষিকৰ্মত পার্গত গাওঁবাসীৰ দক্ষতা বিকাশ কৰা।</p> <p>ল'বলগা আঁচনিৰ পৰামৰ্শঃ</p> <p>ট্ৰেষ্টৰ চলোৱাৰ প্ৰশিক্ষণ</p> <p>কৃষি উন্নয়ন কাৰ্যসূচী</p> <p>কীটনাশক, বৰ্ণসংকৰ খেতিৰ প্ৰশিক্ষণ</p>
<p>পশুধন</p>	<p>তালিকা-১৩ত এই পশুধন সম্পৰ্কীয় অতিবিক্তি তথ্য দিয়া হ'ল।</p> <p>মূল প্রতিবন্ধকতাসমূহ—</p> <p>ক) দুৰ্বল আৰ্থিক অৱস্থাৰ হেতু বজাৰৰ পৰা পশুখাদ্য ক্ৰয় কৰাত অসমৰ্থ।</p> <p>খ) গচ্ছ পৰা পোৱা পশুখাদ্য বা শস্যৰ অৱশিষ্ট ওৰ পৰা ৬ মাহলৈহে উপলক্ষ।</p> <p>মুক্ত বনাথওলৰ পশুখাদ্যও গোটেই বছৰ উপলক্ষ নহয়।</p> <p>গ) পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰ নাই।</p> <p>ঘ) পশু পালনৰ জ্ঞানৰ অভাৱ।</p> <p>ইয়াৰ সুবিধাসমূহ—</p> <p>ক) উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী।</p> <p>খ) লামডিঙৰ পৰা বাজ্যৰ ভিন্ন প্ৰান্তলৈ দুঃখৰ চাহিদা থকা বৃহৎ বজাৰ।</p> <p>পৰামৰ্শঃ</p> <p>ছাগলী পালন।</p> <p>কুকুৰা পালন।</p> <p>গো পালন।</p>
<p>এন ডেল্লিউ এফ পি</p>	<p>তথ্যঃ ২ৰ তালিকাঃ ১৪ত এন ডেল্লিউ এফ পিৰ সুবিধাসমূহৰ বিস্তৃত তথ্য আছে।</p> <p>মূল প্রতিবন্ধকতা :</p>

	<p>ক) এন ড্রিউ এফ পির সঠিক ব্যবহারৰ বিষয়ে উপযুক্ত জ্ঞানৰ অভাৱ।</p> <p>খ) অধিক ফচল উৎপাদন কৰা প্ৰজাতিৰ উন্নয়ন, ঘৰৱাকৰণ আদিত গৱেষণাৰ অভাৱ।</p> <p>গ) কাৰিকৰী জ্ঞান নাই।</p> <p>ঘ) সংসাধন গোট নাই।</p> <p>ঙ) স্থানীয়ভাৱে সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰাৰ সুবিধা নাই।</p> <p>সম্ভাৱনাসমূহ</p> <p>ক) সাৰংশ মাটিৰ উপলব্ধতা।</p> <p>খ) উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সাজু হৈ থকা বজাৰ।</p> <p>পৰামৰ্শসমূহ</p> <p>ক) খাদ্যশস্যৰ গছ ৰোপণ</p> <p>খ) ঔষধি গছ ইত্যাদি</p>
বিশেষ দক্ষতা	<p>তথ্য : ২ৰ তালিকা : ১৫তে দক্ষতা বিকাশৰ সম্ভাৱনাসমূহৰ বিস্তৃত তথ্য আছে।</p> <p>মূল প্ৰতিবন্ধকতা :</p> <p>ক) উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিবিধতাৰ অভাৱ।</p> <p>খ) দ্রব্যৰ গুণগত মানৰ গৱেষণাৰ অভাৱ।</p> <p>গ) টি কিউ এম কৌশলৰ অভাৱ</p> <p>ইয়াৰ সম্ভাৱনাসমূহ</p> <p>ক) ভাল যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উপলব্ধ কৰা</p> <p>খ) দক্ষ লোকসকলৰ প্ৰশিক্ষণ</p> <p>গ) চৰকাৰৰ পৰা বিভীয় সাহায্য</p> <p>পৰামৰ্শসমূহ :</p> <p>আধুনিক সা-সৰঞ্জামৰ প্ৰশিক্ষণ</p> <p>গাঁওবাসীৰ বাবে আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ ব্যৱস্থা</p> <p>দক্ষতা বিকাশ আৰু নতুন উৎপাদন বিকাশ আৰু উৎপাদন বিবিধতাৰ প্ৰশিক্ষণ</p> <p>কেঁচামালৰ ভঁৰাল স্থাপন</p> <p>উৎপাদিত সামগ্ৰী প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ বাবে বৃহৎ পৰিমাণত দিয়াৰ ব্যৱস্থা</p>
ঝণৰ সুবিধা	<p>তথ্য : ২ৰ তালিকা : ১৬ত এই বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।</p> <p>ইয়াৰ মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ'ল :</p> <p>ক) বিভীয় বহিক্ষাৰ</p> <p>খ) সুতৰ উচ্চ হাৰ</p> <p>সম্ভাৱনাসমূহ :</p> <p>ক) আধুনিক বিভীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন</p> <p>খ) যাৰতীয় সজাগতা</p> <p>পৰামৰ্শ : নিকটৱৰ্তী অঞ্চলত আধুনিক বিভীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন</p>
কৌশলগত হস্তক্ষেপ	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে ওপৰত উল্লিখিত পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহ কৌশলগত হস্তক্ষেপ হিচাপে সাৰাংশ কৰা হৈছে :

- ১) কৃষি আৰু উদ্যানশস্য : ট্ৰেক্টৰ পৰিচালনা প্ৰশিক্ষণ, কৃষি দক্ষতা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী, কীটনাশক সাৰ আৰু
বৰ্ণসংকৰ কৃষিৰ সন্দৰ্ভত প্ৰশিক্ষণ।
- ২) পশু পালন : গো-পালন, ছাগলী পালন, কুকুৰা পালন
- ৩) বিশেষ দক্ষতা : আধুনিক সা-সঁজুলিৰ প্ৰশিক্ষণ, গাঁওবাসীক আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যা উপলব্ধ কৰোৱা।
উৎপাদন বৃদ্ধি আৰু উৎপাদিত দ্রব্যৰ বিবিধতা প্ৰদানৰ বাবে গাঁওবাসীৰ দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ,
কেঁচামালৰ সঞ্চয় ঘৰ স্থাপন, প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ লগত উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰীৰ সুব্যৱস্থা কৰা।
- ৪) ঝণ সুবিধা : কাষৰীয়া অঞ্চলত আধুনিক বিস্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন।

২. জীরিকা উন্নয়ন পরিকল্পনা

উপার্জন সৃষ্টি কার্যসূচী	<p>গাঁওখনৰ বাবে পৰিকল্পনা কৰা মূল জীরিকা সৃষ্টি কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল :</p> <p>পাম খণ্ড</p> <ol style="list-style-type: none"> ১) পশুপালন। ২) উদ্যানশস্য। <p>অনাপাম খণ্ড</p> <ol style="list-style-type: none"> ১) বাহন চালন ২) বিদ্যুতকৰ্মী ৩) কাঠমিঞ্চী ৪) চিলাইৰ কাম
আত্মসহায়ক গোটৰ কার্যকলাপ	<p>গাঁৰৰ আত্মসহায়ক গোটসমূহে তলৰ কাৰ্যসূচীসমূহ পৰিকল্পনা কৰিব পাৰে :</p> <ol style="list-style-type: none"> ১) সজাগতা সৃষ্টি কৰা ২) সাংগঠনিক কৰ্মেৰে গোট গঠন ৩) সমিলিমিলেৰে গাঁওবাসীক জড়িত কৰি জীরিকা সৃষ্টি
শিক্ষাব উদ্দেশ্যে ভ্ৰমণ	<p>তলত উল্লেখিত কাৰ্যসূচীসমূহৰ পৰিকল্পনা</p> <ol style="list-style-type: none"> ১) কোনো পৰিকল্পনা লোৱা নাই। ২) কোনো পৰিকল্পনা লোৱা নাই। <p>উৎস : তথ্য : ৪৮ তালিকা : ৩৪</p>
কৰ্মসূচীৰ সাৰাংশ	পৰৱৰ্তী পৃষ্ঠাত সংলগ্ন কৰা হৈছে।
সংপ্রস্তুকৰণ	<p>পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ষ কৰিব পাৰি :</p> <p>ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্রাম নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) — গ্রাম্য নিয়োগৰ কাৰণে</p> <p>খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।</p> <p>গ) স্বৰ্গজয়ষ্ঠী গ্রাম সৰোজগাৰ যোজনা (S J G S Y) — জলসিথ়ন আৰু বেছিনৰ কাৰণে।</p> <p>ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্রামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)</p> <p>ঙ) দক্ষতা বিকাশ আঁচনি (Skills Development Programme)</p> <p>চ) গ্রামোন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে পোৱা উপযোগী অন্যান্য আঁচনি।</p> <p>উপৰোক্ত সংপ্রস্তুকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।</p>

৩। সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনোয়ান পরিকল্পনা

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির ক্ষুদ্র পরিকল্পনার অংশ হিচাপে গাঁও অঞ্চলত বনোয়ান পরিকল্পনা বিস্তৃত পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পরিকল্পনার উদ্দেশ্যসমূহ হ'ল জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ, পৰিৱেশিক কাৰ্যসূচী আৰু জে এফ এম চির অন্তৰ্গত বনাঞ্চলত উৎপাদন সক্ষমতা; এক বহনক্ষম ব্যৱস্থাৰে সম্প্ৰদায়ৰ ব্যৱহাৰ আৰু জীৱন ধাৰণৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ লাভ কৰা।

১। জে এফ এম চির বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির অন্তৰ্গত বনাঞ্চলসমূহৰ বাবে এই ক্ষুদ্র পরিকল্পনাই তলৰ বিভাগসমূহ বিবেচনা কৰিছে।

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চির গতাই দিয়া বনাঞ্চলসমূহ।

খ) বৃক্ষৰোপিত আৰু বৃক্ষৰোপণ কৰিবলগা সামুহিক ভূমি আৰু অন্যান্য ভূমি (বনাঞ্চলৰ ভিতৰৰ আৰু বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ)

উপৰোক্ত দুয়োটা বিভাগৰে জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ অৱস্থা সম্পর্কে তলত আলোচনা কৰা হ'ল :

১.১। বনাঞ্চল আৰু ইয়াৰ অৱস্থা

জে এফ এম চির অন্তৰ্গত বনাঞ্চলৰ পূৰ্ণ বিৱৰণ প্ৰফ'মা-৩ৰ অধীনত তালিকা-৩.১ত দাখিল কৰা হৈছে ('বনোয়ান পরিকল্পনা'), যিসমূহ এই ক্ষুদ্র পরিকল্পনাত পৰিশিষ্ট হিচাপে সংলগ্ন কৰা হৈছে। অন্যান্য বৃক্ষৰোপিত এলেকা (বা বৃক্ষৰোপণ কৰিবলগা) বিবেচনা কৰাৰ পিছত, সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনাঞ্চলৰ অৱস্থা তলত দিয়াৰ দৰে সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টেৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্রস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬- ৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ বীটঃ বৰলংফুৰ কম্পার্টমেন্ট	১১০ হেক্টেৰ	১কিঃমিঃ	ভাল এলেকা : ১১০ হেক্টেৰ ক্ষতিগ্রস্ত এলেকা : নাই	৩-৬ মাহৰ
(খ) অন্যান্য বোপিত এলেকা				
মুঠ	১১০ হেক্টেৰ		ভাল এলেকা : ১১০ হেক্টেৰ ক্ষতিগ্রস্ত এলেকা : নাই	

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা ৩.১ / বন বিষয়া আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা

ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে সাধুখুঁটি জে এফ এম চির অন্তৰ্গত ১১০ হেক্টেৰ বনাঞ্চল, য'ত ১১০ হেক্টেৰ 'ভাল'
আৰু ক্ষতিগ্রস্ত এলেকা নাই।

১.২। বনভূমির প্রকার :

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনাথল সারুরা প্রকৃতির ভূমিত অবস্থিত, ইয়াৰে কিছু আভাস তলত দাঙি ধৰা হ'ল।

তালিকা- ২ঃ সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনভূমির প্রকার

পরিমাপ	ন্যস্ত বনাথলৰ অৱস্থা	ব্ৰহ্মোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	২.৩ পৰা ২.৯৪% জৈৱিক। ইয়াত এন, পি২০৫ আৰু কে২০ উৰ্বৰতাত থকাতকৈ কম	নাই
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	ভূমি ক্ষয় নাই	ভূমি ক্ষয় নাই
উপস্থিতি :		
(ক) পলস	১৫%	নাই
(খ) বোকামাটি	২০%	নাই
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	নিম্ন	নাই
(ঘ) বালিচাহি	৬৫%	নাই

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা ২/ বন বিষয়া আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে আলোচনা

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বনাথলৰ সারুৱা মাটিৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল :

- ক) সারুৱা মাটি
- খ) কম সারুৱা

১.৩ বনাথলৰ বৰ্তমান উদ্দিসমূহ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বনাথলৰ বৰ্তমান উদ্দিসমূহ তলত দিয়া হ'ল। এইটো মন কৰিবলগীয়া যে স্থানীয় বনাথলসমূহ সংৰক্ষিত বনাথলৰ শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে।

তালিকা ৩ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বনাধ্বলৰ বৰ্তমান উদ্দিসমূহ

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	চেণ্ণ	টেক্টনা গ্ৰেণিচ লিন
	গমাৰি	জিমেলিনা আৰবিয়া
সংঘভুক্ত	চেকীয়া	ফাৰ্ন
গুল্ম	ভোট জলকীয়া	কেপচিকাম চাইনেচ
ষষ্ঠি উদ্দিদ	অৰ্জুন	টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুনা
	শিলিখা	টাৰ্মিচনালিয়া চেবুলা
	নিম	আজাদ্রিএষ্টনিডিকা
	আমলথি	ফিলাস্তুচ এমালিকা
উৎপাদন অন্যান্য, যদি আছে		
	পাহাৰী জাতি বাঁহ	অঙ্গিটেনথেৰা পার্ভিফলিয়া
	দুলু বাঁহ	স্কিজ'স্টেচিয়াম দুলুতা
	আমলথি	এমালিকা অফিচিনালিছ
	হলখ	টাৰ্মিনেলিয়া মাইৰিঅ'কাপৰা
	হোলোং	ডিপটেৰিঅ'কাৰপাছ মেক্ৰ'কাৰপাছ

(উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'গ। বনাধ্বলৰ বৰ্তমান উদ্দিসমূহ/ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

২। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচী

তলৰ উপশাখাসমূহত সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কাৰ্যসূচীসমূহ দিয়া হ'ল :

২.১। জে এফ এম চিৰ অতীত সুৰক্ষা ব্যৱস্থা

অতীতত বন সুৰক্ষা বাবে সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ লোৱা ব্যৱস্থাসমূহ আলোচনা কৰা হ'ল :

- ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়াল : ৪৬
- খ) জড়িত থকা সদস্যৰ সংখ্যা : ৮০
- গ) ব্যৱস্থাৰ সাৰাংশ : উফলঞ্চ নহয়
- ঘ) কোনো আনুষ্ঠানিক ব্যৱস্থা : উপলঞ্চ নহয়

(উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা)

২.২। বনজ উৎপাদনৰ ঘৰৱা চাহিদা

স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ ঘৰৱা চাহিদাৰ বাবে বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতাৰ তথ্য তলৰ তালিকাত।

তালিকা- ৪ (ক) : সাধুখুঁটি জে এফ এম চির প্রতিটো পরিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ ঘৰণা চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	পরিয়ালৰ গড় চাহিদা		বর্তমান কিভাবে চাহিদা পূৰণ হৈছে	উৎস
	চাহিদাৰ সময় ব্যৱধান	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	মাহেকত	৬০-৭০ কিঃ গ্রাঃ	-	বনাধ্বল
ঘৰত ব্যৱহাৰ কাঠ	বছৰেকত এবাৰ	২-৩সংখ্যক/প্ৰতি বছৰ	-	বনাধ্বল
ব্যৱহাৰৰ বাবে	-	-	-	-
সৰু কাঠ				
খুঁটা/বাঁহ	-	-	-	-
বনাধ্বলৰ পৰা পশুখাদ্য	মাহেকত	৪ কিঃ গ্রাঃ/প্ৰতি মাহ	-	বনাধ্বল
এন টি এফ পি	-	-	-	-
অন্যান্য	-	-	-	-

**উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা-৩.২/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা
সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ মুঠ ২৬৬ টা পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা
এইটো গম গোৱা যায় যে সাধুখুঁটি গাঁৱৰ বাবে বছৰি মুঠ বনজ উৎপাদনৰ চাহিদা নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে
তলত দিয়া ধৰণৰ—**

তালিকা- ৪ (খ) : সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ বাৰ্ষিক চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা বাৰ্ষিক কিঃগ্রাঃ (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	১৬১০০	বছৰজোৰা
ঘৰৰ বাবে কাঠ (খুঁটা আকাৰৰ)	২-৩ সংখ্যক	বছৰজোৰা
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-
খুঁটা/বাঁহ	-	-
বনাধ্বলৰ পৰা পশুখাদ্য	৫৩০ কিঃ গ্রাঃ	বছৰজোৰা
এন টি এফ পি	-	-
অন্যান্য	-	-

**উৎস : ওপৰৰ তালিকা-৪(ক) আৰু সম্প্ৰদায়ৰ তথ্যৰ পৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা (*)=গড় পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ
আনুমানিক পৰিমাণ (তালিকা ৪(ক) X —পৰিয়াল**

২.৩। গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সামগ্ৰী সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

ঘৰৱা প্ৰয়োজনীয়তা পূৰ্বাৰ বাবে স্থানীয় লোকে বনজ সম্পদত কিদৰে নিৰ্ভৰ কৰে, তলৰ তালিকাত পাব।

তালিকা- ৫ (ক) : সাধুখুঁটি জে এফ এম চির গাঁওবাসীর দ্বারা বনজ উৎপাদন সংগ্রহ আৰু বিপণন

বনজ উৎপাদনৰ নাম	খন্তু / মাহ	বিপণনৰ বাবে সংগ্রহ		সংগ্ৰহৰ স্থান
		সংগ্ৰহকাৰী পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগ্ৰহীত সামগ্ৰীৰ গড় পৰিমাণ (কিঃ গ্ৰাঃ)	
কাঠখৰি	-	-	-	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ	-	-	-	-
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-	-
বাঁহ	-	-	-	-
খুঁটা	-	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা-৩.৩/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা ওপৰৰ তালিকাত উল্লিখিত তথ্যৰ লগত সম্পর্কিত কিছু প্ৰাসংগিক তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৫ (খ) : বনজ উৎপাদন সংগ্রহ আৰু বিপণন (অতিৰিক্ত তথ্য) (সাধুখুঁটি জে এফ এম চি)

বনজ উৎপাদনৰ নাম	উদ্ভৃত বিপণন (কিঃ গ্ৰাঃ)	কেনেদেৰে বিপণন কৰা হয়	বনজ উৎপাদন বিক্ৰীৰ মাধ্যমেৰে প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় আয়
কাঠখৰি	-	-	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ	-	-	-
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-
বাঁহ	-	-	-
খুঁটা	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-
অন্যান্য—	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা-৩.৪/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

- ২.৪। বনজ উৎপাদনের মুঠ চাহিদা— ঘৰতো ব্যৱহাৰ আৰু বিপণনৰ বাবে
পূৰ্বে উল্লেখ কৰা উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ভিত্তিত সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ বনজ উৎপাদনৰ
মুঠ চাহিদাৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল। আগৰ তালিকাৰ খবৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা- ৬ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা (বাৰ্ষিক কিঃ গ্রাঃ)	উদ্বৃত্তি বিপণন কৰা হৈছে	মুঠ চাহিদা (কিঃ গ্রাঃ)
কাৰ্তখৰি	১৬১০০	-	১৬১০০
ঘৰৰ বাবে কাৰ্ত	২-৩ সংখ্যক	-	২-৩ সংখ্যক
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাৰ্ত	-	-	-
বাঁহ	-	-	-
খুঁটা		-	
বনাথলৰ পৰা পশুখাদ্য	৫৩০ কিঃ গ্রাঃ	-	৫৩০ কিঃ গ্রাঃ
এন টি এফ পি	-	-	-
অন্যান্য—	-	-	-

উৎস : তালিকা-৪ (খ) আৰু ৫ (খ) শাখাত দিয়া আগৰ পৃষ্ঠাৰ পৰা।

৩। বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়

৩.১। সুৰক্ষা সমস্যাসমূহ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বনাথলৰ সুৰক্ষাৰ বিষয়সমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে তলত দিয়া হ'ল—

তালিকা- ৭ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়সমূহ

সমস্যাৰ ধৰণ	প্রাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্ব (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় পশু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ- অন্যান্য এলেকাৰ পশু	হয়	হয়
বেআইনীভাৱে কাৰ্তকটা	নহয়	নহয়
কাৰ্ত চোৰাং চালান	নহয়	নহয়
দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড	নহয়	নহয়
বনভূমি বেদখল	নহয়	নহয়
অন্যান্য	নহয়	নহয়

উৎস : প্ৰক'ৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৫/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

সেয়েহে, উপৰোক্ত জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়ত সমুখীন হোৱা বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল—

ক) স্থানীয় এলেকাৰ ঘৰটীয়া জন্তৰ চাৰণ ভূমি

- খ) অন্য এলেকার জন্তুর চাবণ
- গ) বন্যপ্রাণীর বিচরণ

৪। বনাঞ্চল উন্নয়ন পরিকল্পনার বিষয়সমূহ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিত বনাঞ্চল উন্নয়ন পরিকল্পনার বিষয়সমূহ তলো উপ-শাখাত দিয়ার দ্বৈ উল্লেখ কৰিব পাৰি, যেনে সুৰক্ষাৰ পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (পৰিচৰ্যা), নাৰ্থাৰ্বী উন্নয়ন, ব্যৱস্থাপনা আৰু অতিৰিক্ত ক্ৰিয়া।

৪.১। সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনার বিষয়সমূহ তলত দিয়াৰ দ্বৈ— সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ পূৰ্বে আলোচিত উপ-শাখা ৩.১ৰ পৰা আলোচনা কৰা হৈছে।

তালিকা- ৮ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা				
সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰযোজ্য হিচাপে প্ৰফ'মা-৩ৰ তালিকা ৩.৭ৰ পৰা পূৰণ কৰা হ'ব	বনাঞ্চল এলেকাৰ অৱস্থিতি	ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ সংখ্যাগত মান নিৰ্ণয় (দৈৰ্ঘ্য, আয়তন, আকাৰ ইত্যাদি)	সময়-কাল	অগ্রাধিকাৰ (উচ্চ /মধ্যম/নিম্ন)
বেৰা	সাধুখুঁটি বনাঞ্চল	নাই	-	উচ্চ

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, তালিকা-৩.৭/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা
গতিকে, সাধুখুঁটি জে এফ এম চিত পৰিকল্পনা কৰা বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ প্ৰতিবক্ষা ব্যৱস্থাসমূহ (উচ্চ/মধ্যম অগ্রাধিকাৰ)
তলত দিয়াৰ দ্বৈ—

- ক) বেৰ
- খ) অগ্নিকাণ্ডৰ সুৰক্ষা

৪.২। প্ৰস্তাৱিত অভিযানৰ প্ৰকাৰ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাসমূহৰ নিৰাময়ৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ
তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ৯ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চি-ব প্রস্তাবিত অভিযানৰ প্রকাৰ

নিৰাময় ব্যৱস্থা	প্ৰয়োজনীয় (হয়/নহয়)	জে এফ এম চি-ব দায়িত্ব (হয়/নহয়)	মাহ/বছৰ যেতিয়া কৰিব পাৰি	নিৰাময় ব্যৱস্থাৰ বাবে প্রস্তাবিত বৰ্ধিত এলেকা (হেক্টেৰ)
শক্তিপ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰুদ্ধাৰ	নহয়	নহয়	-	-
কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা	নহয়	নহয়	-	-
জল বিভাজিকা নিৰাময়	হয়	হয়	যিকোনো সময়ত	
জলাধাৰ	নহয়	নহয়	-	-
ঘাঁহ আৰু তৃণভূমিৰ কাম	নহয়	নহয়	-	-
বাঁহ ৰোপণ	হয়	হয়	জুন-আগষ্ট	-
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	জুন-জুলাই	-
শিপা আৰু অংকুৰ কটা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	জুন-জুলাই	-
কলম আৰু নিৰাময়	নহয়	নহয়	-	-
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	ছেপ্টেম্বৰ-নৱেম্বৰ	-
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	বছৰজোৰা	জেএফএমচি নিৰ্ভৰ
অন্যান্য কাম-কাজ	নহয়	নহয়	-	-

উৎস : প্ৰকৰ্মা-৩, তালিকা-৩.৯/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

এইদৰে নিম্নোক্ত নিৰাময় ব্যৱস্থাসমূহ সাধুখুঁটি বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে।

- ক) বীজ ৰোপণ
- খ) কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা

৪.৩। বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কাম-কাজ আৰু বন সৃষ্টি

ওপৰত উল্লেখ কৰা বিষয়সমূহৰ সৈতে সংশ্লিষ্ট বিষয়বিলাক তলত দিয়া তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১০ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চি-ব বনাথল উন্নয়ন পরিকল্পনা

নিরাময় ব্যবস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টেৰৰ হিচাপত নির্দ্বাৰিত এলেকা	ৱৰক ৰোপণৰ বাবে অগ্রাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰঞ্জীৱিতকৰণত সহায়তা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	-	-	-	-
খণ্ড ৰোপণ	-	-	-	-
ভেষজ উদ্ভিদ ৰোপণ (নিম, আমলথি, মহুৱা বাহেৰা)	-	-	-	-
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	-	-	-	-
পোনপটীয়া ৰোপণ	২৫হেক্টেৰ	-	কাৰ্তখৰি	-
অন্যান্য	-	-	-	-
মুঠ এলেকা (হেক্টেৰ)	২৫হেক্টেৰ		কাৰ্তখৰি	

উৎস : প্ৰক'মা-৩, তালিকা-৩.৮/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৪। বনাথল উন্নয়ন —কৰ্ম পৰিকল্পনা

খণ্ড ৰোপণৰ বাবে চাল মিশ্রণৰ সৈতে লিটিকাৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা

বৃক্ষৰোপণৰ নাম	ঃ- শাল মিশ্রণৰ সৈতে সহযোগীৰ খণ্ড ৰোপণ।
বৃক্ষৰোপণৰ সময়	ঃ- ২০১৬-১৭ ৰ পৰা ২০২৫-২৬ বছৰ। (দহ বছৰ)
বৃক্ষৰোপণ এলেকা	ঃ-
মাটিকালি	ঃ-
ৰোপণ কৰিব পৰা বৃক্ষৰ সংখ্যা	ঃ-
ৰোপণৰ সংখ্যা	ঃ-
প্ৰজাতি	ঃ-
পৰিমাণ	ঃ-

বিভীয় বর্ষ	কাম-কাজ	পরিমাণ
২০১৬-১৭		
২০১৭-১৮		
২০১৮-১৯		
২০১৯-২০		
২০২০-২১		
২০২১-২২		
২০২২-২৩		
২০২৩-২৪		
২০২৪-২৫		
২০২৫-২৬		
মুঠ বিভীয় প্রয়োজনীয়তা		

গচ বোরাব পিছত পাঁচ বছরৰ বিৰতিত ছিলভি কালচাৰেল ঠিনিং (কলপ দিয়া) প্ৰক্ৰিয়া চলাব লাগিব।

বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ সংমিশ্ৰিত কাঠৰ বৃক্ষৰোপণৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা— চেণ্ডন আৰু আনুসাংগিক গচ, কাঠ খৰি আৰু বাঁহ

ৰোপিত বৃক্ষৰ নাম : বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ সংমিশ্ৰিত কাঠৰ বৃক্ষৰোপণৰ কৰ্ম পৰিকল্পনা— চেণ্ডন আৰু আনুসাংগিক গচ, কাঠ খৰি আৰু বাঁহ

বৃক্ষৰোপণৰ সময় : ২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬লৈ।

বৃক্ষৰোপণৰ এলেকা :

স্থান নির্ণয় :

ৰোপণ কৰিবলগীয়া গছৰ সংখ্যা :

ঝুকৰ সংখ্যা :

প্ৰজাতি :

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭		
২০১৭-১৮		
২০১৮-১৯		
২০১৯-২০		
২০২০-২১		
২০২১-২২		
২০২২-২৩		
২০২৩-২৪		
২০২৪-২৫		
২০২৫-২৬		
মুঠ বিত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা		

গছ ৰোৱাৰ পিছত পাঁচ বছৰৰ বিৰতিত ছিলভি কালচাৰেল ঠিনিং (কলপ দিয়া) প্ৰক্ৰিয়া চলাব লাগিব।

উৎস : প্ৰফ'মা- ৩, তালিকা-৩.১০। বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

কাঠ উৎপাদন নোহোৱা বনাথল সৃষ্টিৰ কৰ্মপৰিকল্পনা

ৰোপিত বৃক্ষৰ নাম : এন টি এফ পি প্লেনটেশ্যন

বৃক্ষৰোপণৰ সময় : ২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ তৈ।

বৃক্ষৰোপণৰ এলেকা :

স্থান নিৰ্গতি :

ৰোপণ কৰিবলগীয়া গছৰ সংখ্যা :

লুকৰ সংখ্যা :

প্ৰজাতি :

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭		
২০১৭-১৮		
২০১৮-১৯		
২০১৯-২০		
২০২০-২১		
২০২১-২২		
২০২২-২৩		
২০২৩-২৪		
২০২৪-২৫		
২০২৫-২৬		
মুঠ বিত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা		

৪.৫। নার্তাৰী উন্নয়ন পরিকল্পনা

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বাবে গ্রহণ কৰা নার্তাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত দিয়া ধৰণৰ নার্তাৰীসমূহৰ ওপৰত
ভিত্তি কৰি কৰা হৈছে।

ক) জে এফ এম চির অধীনৰ লোকসকলৰ নাৰ্ত্তাৰী (বিভাগীয় নাৰ্ত্তাৰীকে ধৰি)

ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ତଳତ ଦିଯା ହ'ଲ ।

জে এফ এম চি নার্থাবী

তলত দিয়া তালিকাত নার্চাবীর সবিশেষ

তালিকা- ১১ (ক) জে এফ এম চি নার্থাবী, সাধুখুঁটি জে এফ এম চি

উৎস : প্রফ'র্মা- ৩, তালিকা-৩.১০। বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৬। প্রতিপালন পরিকল্পনা- ১০ বছৰ

সাধুয়ুটি জে এফ এম টির বৃক্ষ রোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল। এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সামৰি গৈছে।

ক) কাঠৰ প্ৰজাতি : শাল, চেগুণ আৰু আনন্দগিক।

তালিকা- ১২ (ক) সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বৃক্ষরোপণৰ প্রতিপালন পরিকল্পনা

বর্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬লৈ	
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

খ) বাঁহ

তালিকা- ১২ (খ) সাধুখুঁটি জে এফ এম চির বাঁহ খেতিৰ প্রতিপালন পরিকল্পনা

বর্ষ	চিকিৎসা

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

গ) ইঞ্চন কাঠ ৰোপণ

তালিকা- ১২ (গ) সাধুখুঁটি জে এফ এম চির ইঞ্চন কাঠ ৰোপণৰ প্রতিপালন পরিকল্পনা

বর্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

ঘ) এন টি এফ পি/ওষধি গছৰ খেতি

তালিকা- ১২ (ঘ) সাধুখুঁটি জে এফ এম চির এন টি এফ পি/ওষধি গছৰ খেতিৰ প্রতিপালন পরিকল্পনা

বর্ষ	চিকিৎসা
২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ	

উৎস : বন বিভাগৰ ব্যক্তি আৰু বাসিন্দাসকলৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৭। অন্যান্য অভিযানৰ পরিকল্পনা

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির অন্যান্য অভিযানৰ পরিকল্পনাসমূহ

তালিকা- ১৩ : সাধুখুঁটি জে এফ এম চির অন্যান্য অভিযানৰ পরিকল্পনাসমূহ

অভিযান	প্ৰয়োজন (আছে/নাই)	দায়িত্ব	মাহ/বছৰ	এলেকা (হেঁকেৰ)
তেনে পৰিকল্পনা নাই				

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, 'তালিকা-৩.১৩/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চির সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

৫। প্ৰত্যাশিত লাভ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চির সদস্যসকলে প্ৰদান কৰা বন সুৰক্ষাৰ পৰা আশা কৰা লাভ এই উপ-শাখাত প্ৰদান কৰা হৈছে। লগতে অংশীদাৰিত্ব কৰ্মসূচীৰ লাভো দিয়া হৈছে।

৫.১। কাঠ আৰু ঘাঁহ-বনৰ প্ৰত্যাশিত লাভ

সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বাবে ওপৰৰ বিষয়টো তলত তালিকাৰদ্ব কৰা হৈছে। এই সম্ভাৱনীয় লাভ হৈছে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত ইয়াৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা কৰা বন সুৰক্ষাৰ লাভ।

তালিকা- ১৪ : সাধুখুঁটি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতিৰ অন্তর্গত বনাথওলৰ সদস্যসকলে আশা কৰা লাভ

দ্রব্য	মাহ	বৰ্ষ	পৰিমাণ
কাঠখৰি	-	-	-
গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে কাঠ	-	-	-
সা-সঁজুলি নিৰ্মাণৰ বাবে সৰু কাঠ	-	-	-
বাঁহ	-	-	-
খুঁটা	-	-	-
বনাথওলৰ গচ্ছ আৰু ঘাঁহৰ পৰা পশুখাদ্য	-	-	-
এন টি এফ পি	-	-	-
মজুৰি	-	-	-
অন্যান্য	-	-	-

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, 'তালিকা-৩.১৪/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা বিঃ দ্রঃ বনাথওলিক বিষয়টো নিশ্চিত কৰা অনুসৰি ইয়াত বৃক্ষ ৰোপণৰ বাবে ঠাই উপলব্ধ নহয় (কপি গাঁঠি দিয়া হৈছে)

To,

The Range Forest Officer,
Lumding Range, Lumding

Sub: Unavailability of area for creation of
plantation under Sadhukhuti JFMC
area.

Sir,

I have the honour to inform you
that no area is available for creation
of plantation under Sadhukhuti JFMC.
Since, the vacant 25 ha. have already
been covered by fuelwood plantation
under APFFC scheme during 2015-16.

This is for favour of your kind
information & necessary action.

Your's faithfully.

1). Saigom Chakar
(President)
Sadhukhuti J.F.M.C
Lumding, Assam

2).
(Member Secretary)
Member Secretary
Sadhukhuti J.F.M.C
Lumding, Assam

confirmed

Arif

(S. Rehman, AFO)
AFO, AS Division
Dolai.

৫.২। অংশীদারিত্ব বিতরণ

সাধুখুটি যুটীয়া বন পরিচালনা সমিতির অন্তর্গত বনাঞ্চলত অংশীদারিত্ব বিতরণ এনেধরণৰ :

তালিকা- ১৫ : সাধুখুটি জে এফ এম চিৰ অংশীদারিত্ব বিতরণ

পদ্ধতি	দ্রব্য
সমবিতরণ	এন টি এফ টি
সদস্যসকলৰ পৰা মুকলিভাৱে (বিনামূল্যে)	
সংগ্ৰহ কৰা	কাঠখৰি
অন্যান্য পদ্ধতি	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদনৰ সংসাধন

উৎস : প্ৰক'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৫/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

পরিশিষ্ট তালিকা

পরিশিষ্ট নং	শিরোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	মানচিত্র	
	গাঁৱৰ মানচিত্র	২৯
	গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্র	৩০
	গাঁৱৰ সম্পদৰ মানচিত্র	৩১
২	গাঁৱৰ ভূমি ব্যবহাৰৰ মানচিত্র (জি আই এছ)	৩২
৩	পি আৰ এ অনুশীলন	৩৩-৪৩
	সামাজিক মানচিত্ৰায়ন	৩৩-৩৫
	সম্পদৰ স্থানাংক	৩৬
	সময়কালীন সমীক্ষা	৩৬
	জীৱিকাৰ ঋতু	৩৭-৩৯
	ভেন ডায়েগ্রাম	৪০
	চাপাটি ডায়েগ্রাম	৪১
	অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক আৰু ই পি এ	৪২-৪৩
৫	আলোকচিত্র	৪৪-৪৫
৬	জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ তালিকা	৪৬
৭	পূৰণ কৰা তালিকা (প্ৰফ'মা ১ৰ পৰা প্ৰফ'মা ৪) তালিকাৰ সংখ্যা- ১-১৬	৪৭-৫৫

পরিশিষ্ট I

কেনেদৰে উপস্থিত হ'ব :

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ দূৰত্ব, অৱস্থি, পথৰ মানচিত্ৰ আৰু নিৰ্দেশনা

লামডিং ভাৰতৰ অসমত ৯৩.১৭ দ্রাঘিমাণ্শ আৰু ২৫.৭৫ অক্ষাংশত অৱস্থিত। আনহাতে অসমত গুৱাহাটী ভাৰতৰ ৯১.৭৫ দ্রাঘিমাণ্শ আৰু ২৬.১৯ অক্ষাংশত অৱস্থিত।

গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ দূৰত্ব

গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ পোনপটীয়া দূৰত্ব ১৫০ কিঃ মিঃ আৰু ১৮৮.৯৩ মিটাৰ। মাইল হিচাপে লামডিং আৰু গুৱাহাটীৰ মাজত দূৰত্ব ৯৩.৩ মাইল। এয়া হেছে পোনপটীয়া সৰলৰৈখিক দূৰত্ব। কিন্তু একা-বেঁকা পথৰ কাৰণে গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ মাজৰ প্ৰকৃত ভ্ৰমণ দূৰত্ব তাতোকৈ অধিক হ'বগৈৰে পাৰে।

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ ঘাতায়াত সময়

লামডিং গুৱাহাটীৰ পৰা প্ৰায় ১৫০ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত, গতিকে আপুনি যদিও ঘণ্টা ৫০ কিলোমিটাৰ গতিবেগত লামডিঙৰ পৰা যাত্ৰা কৰে তেতিয়া হ'লে গুৱাহাটী পাওঁতে সময় লাগিব পাৰে তিনি ঘণ্টা। বাছ, ৰে'ল বা আপুনি ব্যৱহাৰ কৰা বাহনৰ গতিবেগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি গুৱাহাটীৰ যাত্ৰাসময় কম-বেছি হ'ব পাৰে।

লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ বাছ

ঘণ্টা ৬০ কিলোমিটাৰ বেগত বাছ এখনে গতি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিলে মুঠ যাত্ৰাকালত লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটী পাৰলৈ ২.৫ ঘণ্টাৰ ভিতৰত সময় লাগিব পাৰে। বাস্তাৰ অৱস্থা আৰু পথৰ ভিন্নতাবেদে এই সময়সীমা হুস-বৃদ্ধি ঘটিব পাৰে। লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ বাছৰ ভাৰা প্ৰায় ১২০টকাৰ ভিতৰত।

লামডিঙৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ পথৰ মানচিত্ৰ

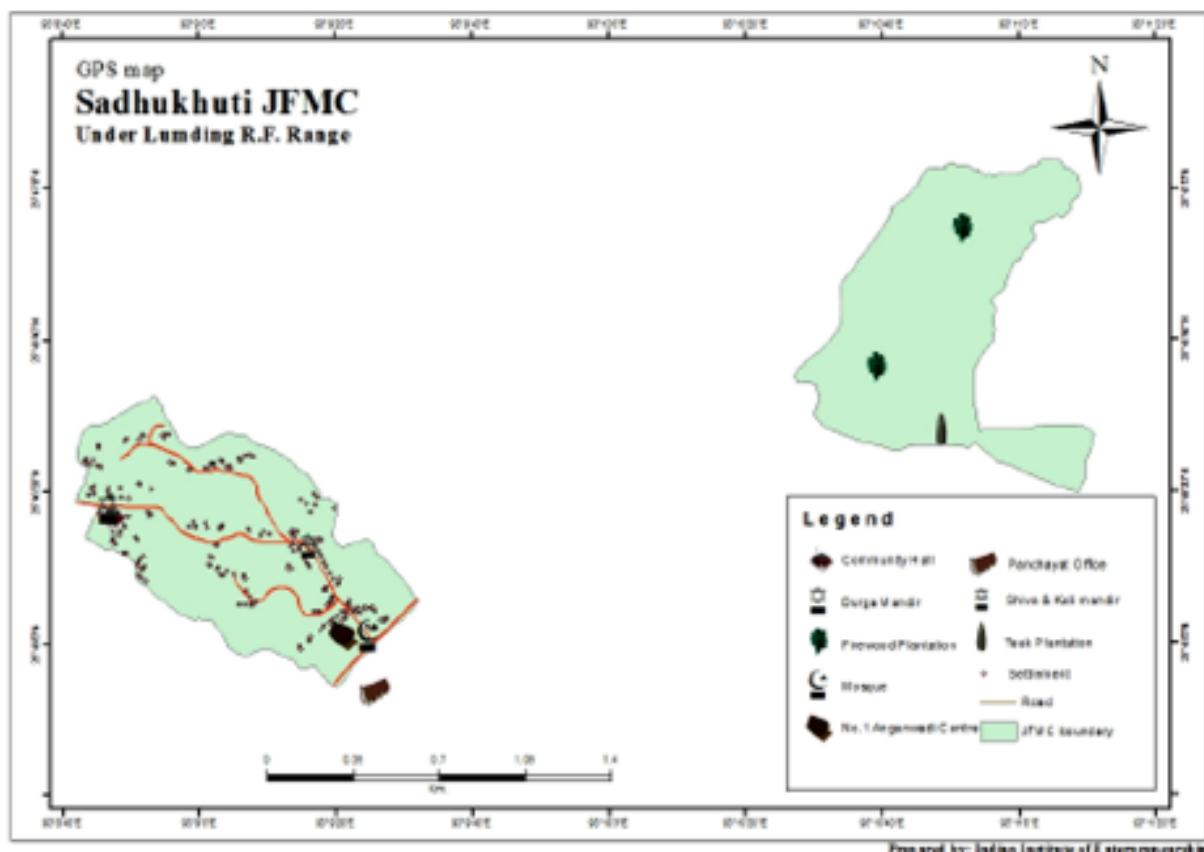
লামডিং প্ৰায় গুৱাহাটীৰ পূৰ কোণত অৱস্থিত। তলত দিয়া পূব দিশটো

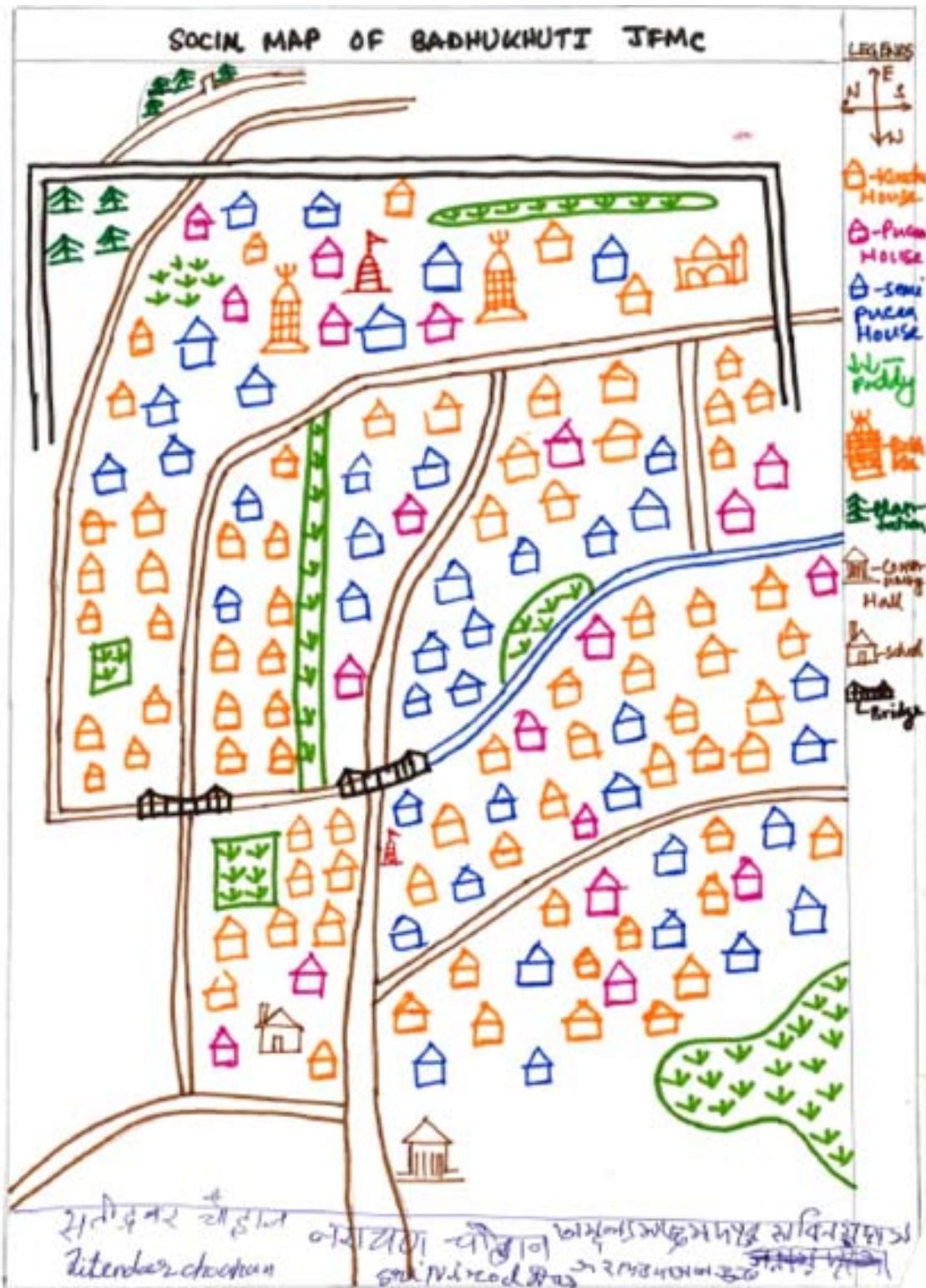
উৎস : গুগল মানচিত্ৰ

পরিশিষ্ট ১

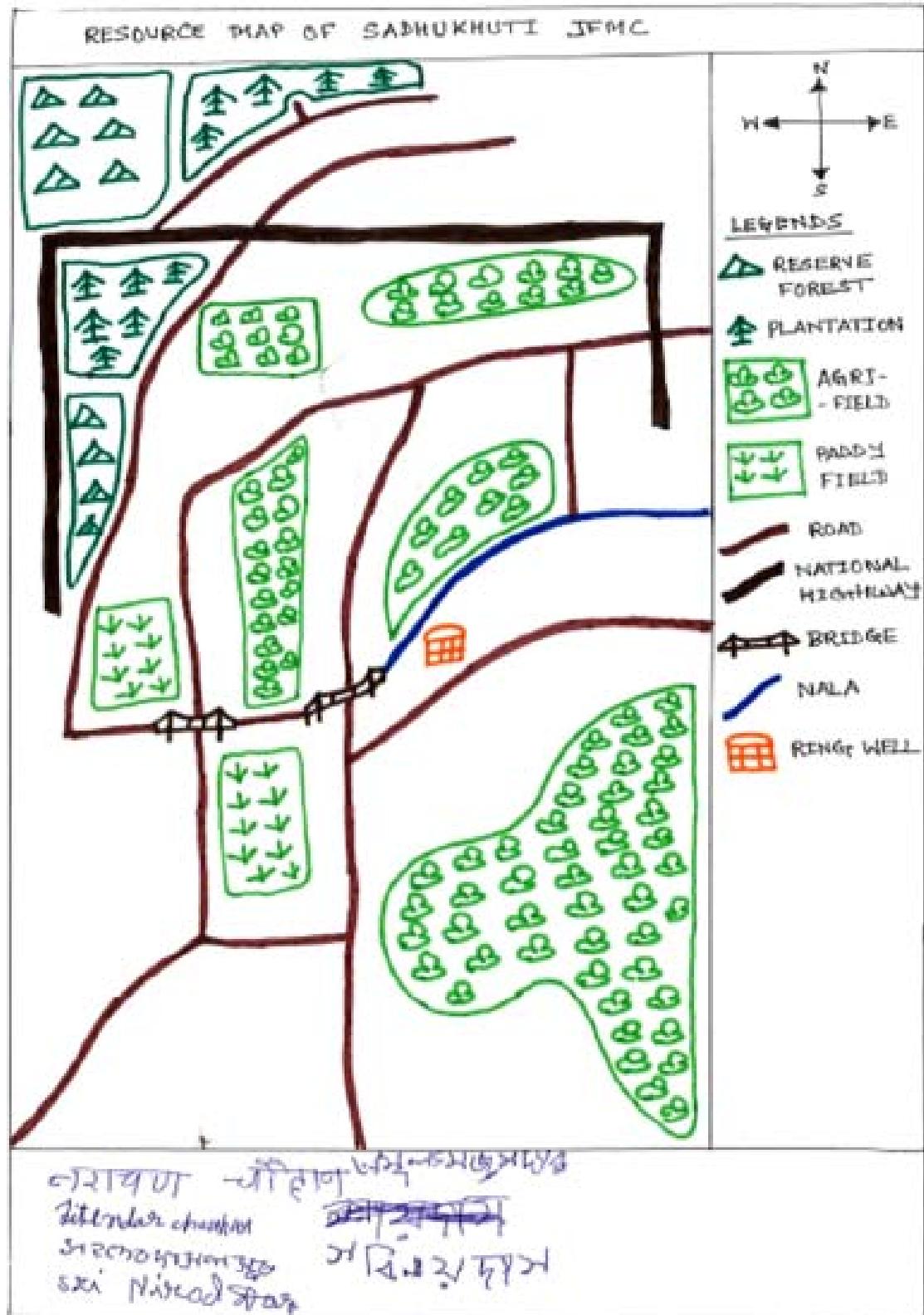
১. সাধুখুঁটি জে এফ এম চির গাঁৰৰ মানচিত্ৰ

২. সামাজিক মানচিত্র

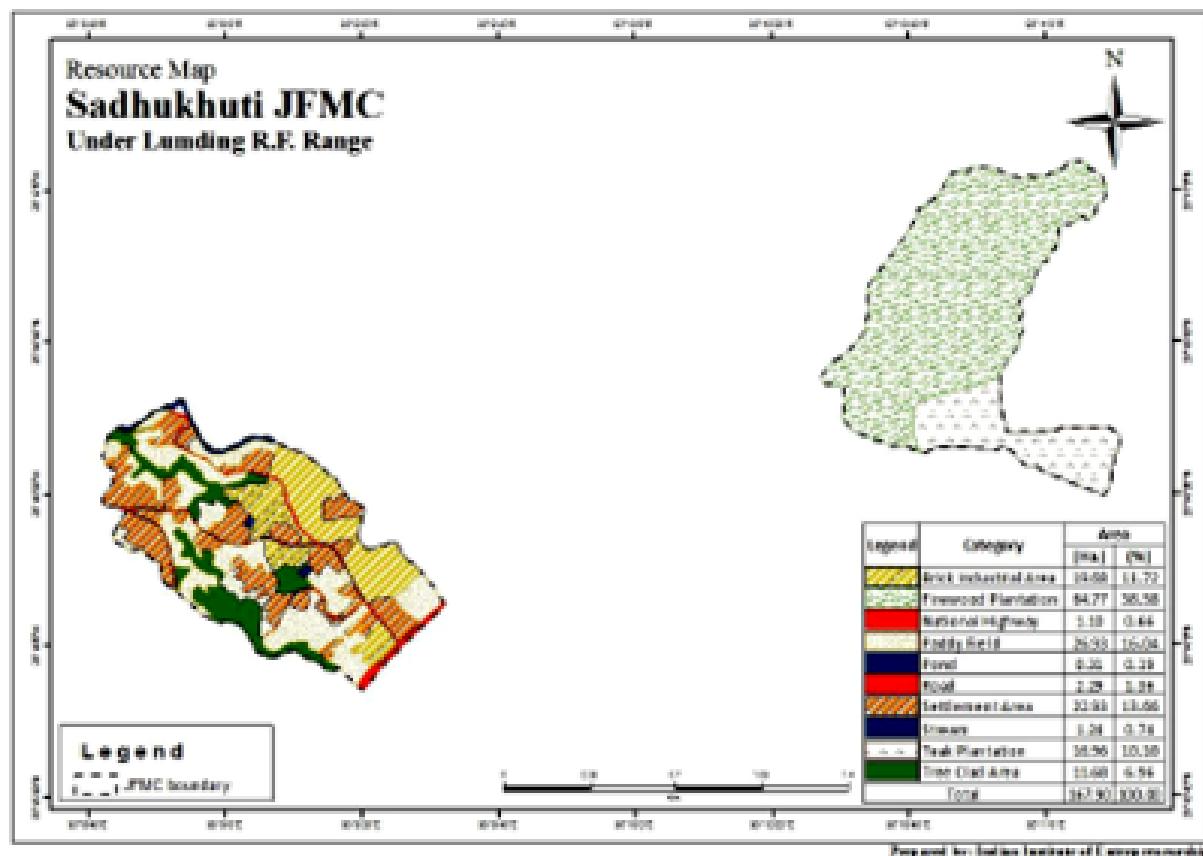

৩. সাধুখুঁটি জে এফ এম চির সম্পদ মানচিত্ৰ

পরিশিষ্ট ২

ভূমি ব্যবহারের জি আই এছ মানচিত্র

পরিশিষ্ট ৩

অংশগ্রহণমূলক গ্রামীণ কার্যসূচী (পি আৰ এ)

অংশগ্রহণমূলক গ্রামীণ মূল্যায়নৰ স্থান আৰু সময় :

অংশগ্রহণকাৰীৰ সংখ্যা	৫২
সময়	৬ জুন, ২০১৬ ৰ বিয়লি ৪.৩০ বজাত
স্থান	কালী মন্দিৰ চৌহদ, সাধুখুঁটি

তালিকা-৩.১ সাধুখুঁটি জেএফএমচিৰ অন্তর্গত গাঁওসমূহৰ বৰ্ণনা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	জনসংখ্যা		
			মুঠ	পুৰুষ	মহিলা
১	সাধুখুঁটি	১২০	৭৭৫	৪২২	৩৫৩
	মুঠ	১২০	৭৭৫	৪২২	৩৫৩

তালিকা-৩.২ গাঁওভিত্তিক বয়সৰ তথ্য

বয়স শ্ৰেণী	< ৫ বছৰ	৫-১৮ বছৰ	১৮-৪৫ বছৰ	৪৫-৬০ বছৰ	> ৬০ বছৰ
পুৰুষ	১২	১৪১	১৫৮	৭৫	৩৬
মহিলা	১৫	১০৮	১৩৭	৭৯	১৪
মুঠ	২৭	২৪৯	২৯৫	১৫৪	৫০

তালিকা-৩.৩ গাঁওভিত্তিক শিক্ষা তথ্য

বয়স শ্ৰেণী	কেজি, নাৰ্থাৰী	৪ৰ্থলৈ	৫ম-৭ম	৮ম-১০ ম	১০ম-১২শ	ডিগ্ৰী	এম এ	নিবন্ধন
< ২৫ বছৰ	৫	১০৮	২৪	১০৬	৪৮	-	-	২০
> ২৫ বছৰ	-	১৩৪	৩৮	৩৫	১০	২	-	১৩৫
মুঠ	৫	২৪২	৬২	১৪১	৫৮	২	-	১৫৫

পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা বিভিন্ন সৰঞ্জামসমূহ

- ক) সামাজিক মানচিত্ৰায়ন
- খ) সম্পদ স্থানাংক
- গ) সময় সীমাপৰ্যবেক্ষণ
- ঘ) ঋতুগত বিশ্লেষণ
- ঙ) চাপাটি ডায়েগ্রাম

৩.১ সামাজিক মানচিত্রায়ন :

বিভিন্ন সামাজিক-আর্থনৈতিক বিষয়বোৰক লৈ আলোচনা আৰু মানচিত্ৰৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে পটুপথাৰ জে এফ এম চিৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা গভীৰভাৱে অধ্যয়নৰ বাবে গাঁওবাসী আৰু উদগনি দাতাসকলক সহায়ৰ উদ্দেশ্যে সামাজিক মানচিত্রায়ন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সামাজিক মানচিত্ৰৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ উপলব্ধ আন্তঃগাঁথনি, সামাজিক গাঁথনি, প্ৰতিষ্ঠানসমূহ, বৃন্তি আদিৰ তথ্য দাঙি ধৰাৰ বাবে যথোপযুক্ত প্ৰচেষ্টা চলোৱা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে এই প্ৰকল্পৰ বিষয়ে সজাগতা শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। গতিকে বিদ্যালয়ত পি আৰু এ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে মানুহক গোট খুওৱাটো সহজ। গাঁওবাসীৰ উৎসাহ প্ৰশংসনীয় আৰু তেওঁলোকে সক্ৰিয়ভাৱেই মানচিত্রায়ন প্ৰক্ৰিয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিছে।

প্ৰথমে গাঁৱৰ লোকসকলক গাঁওখনৰ পথসমূহৰ মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ কোৱা হয়। তাৰপিছত তেওঁলোকৰ আৱাস, গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক স্থানসমূহ আৰু চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহৰ অৱস্থান পি আৰু এ দলৰ সদস্যসকলৰ সহায়ত আঁকিবলৈ কোৱা হয়। দুজন সদস্যই স্বতঃপ্ৰগোদিতভাৱে মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ আগবঢ়ি আহে আৰু তেওঁলোকক সহায় কৰে গাঁৱৰ অন্যান্য বাসিন্দা আৰু দলৰ সদস্যসকলে। মানচিত্ৰত গাঁৱৰ সকলো বাসিন্দাই নিজৰ নিজৰ আৱাসৰ অৱস্থান দেখুৱাই দিয়ে। মানচিত্রায়ন প্ৰক্ৰিয়া সমাপ্ত হোৱাৰ পিছত দলৰ সদস্যসকলে পৰিয়ালসমূহৰ ঘৰৰ ধৰণ সম্পৰ্কীয় তথ্যসমূহ যেনে পকীঘৰ, অৰ্ধ-পকীঘৰ, ইন্দিৰা আৱাস যোজনাৰ ঘৰ আৰু খেৰৰ ঘৰ সম্পর্কে তথ্যসমূহ সংগ্ৰহ কৰে।

তালিকা-৩.২ : গাঁও সম্পর্কে তথ্য

সামাজিক তথ্য	বিৱৰণ	সংখ্যা
	মুঠ জনসংখ্যা	৭৭৫
	পুৰুষ	৪২২
	মহিলা	৩৫৩
	মুঠ পৰিয়াল	১২০
	অৰ্ধ-পকী ঘৰৰ সংখ্যা	৭২
	কেঁচাঘৰৰ সংখ্যা	২৮
	পকীঘৰৰ সংখ্যা	২১
ক্ষেত্ৰ চিহ্ন	দলঃ	০
	জান-জুবি-পুখুৰী	১
	নদী	১
	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	১
	মাধ্যমিক বিদ্যালয়	০
	জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী	০
	বিদ্যুতৰ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ	০
	ৰাজহৰা সভাগৃহ	১
	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	১
	মন্দিৰ	২
	মছজিদ	১

সামাজিক চির বিচার

- সামাজিক মানচিত্রায়নত অংশগ্রহণকারীসকলে ১২০ টা পরিয়ালক চিহ্নিত করে। ইয়ারে ২৮টা পরিয়ালর আরাস কেঁচাঘৰ আৰু ৭২টা পরিয়ালৰ আৱাস অৰ্ধপকী। ২১টা পরিয়ালৰ পৰিয়ালৰ ঘৰ পকীঘৰ। ই প্ৰমাণ কৰে যে চৰকাৰৰ আৱাস যোজনাই গাঁও অঞ্চলত এতিয়াও দৰিদ্ৰ পৰিয়ালক সামৰি ল'ব পৰা নাই।
- এইবোৰৰ উপৰি পৰিয়ালসমূহৰ শ্ৰেণীভিত্তিক বিভাজন, ইয়াৰ উপৰি গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান যেনে বাজহৰা সভা ঘৰ, বিদ্যালয়, অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ, নৈ-নিজৰা, কুঁৰা, দলও আদিৰ অৱস্থানো মানচিত্ৰত অংকিত কৰা হৈছে।
- গাঁওবাসীৰ পানীৰ এটা প্ৰধান উৎস হৈছে চৰকাৰী বুৰা আৰু নৈ আদিৰ পানী। গাঁওবাসীয়ে দেনদিন কামত পানী ইয়াৰ পৰাই ব্যৱহাৰ কৰে। কিন্তু বছৰটোৱ ৪-৬ মাহহে (বাৰিয়া) পানী পোৱা যায়।
- গাঁৱত প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থা পৰ্যাপ্ত নহয়, এই গাঁওখনত জে এফ এম চিৰ অধীনত এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় আছে। য'ত প্ৰায়সংখ্যক স্কুলকেই এৰাই চলিব লগা হয়। গোটেই গাঁওখনত দুটা অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ আছে।
- গাঁওখনৰ বেছিভাগ বাসিন্দা বেংগলী আৰু বিহাৰী সম্প্ৰদায়ৰ আৰু তেওঁলোক সাধাৰণ শ্ৰেণী, অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী আৰু অনুসূচিত জাতিৰ। গাঁওবাসীৰ ধৰ্ম হিন্দু আৰু ইছলাম।

জ্ঞাত তথ্য :

- সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ ভিতৰত বন্ধন গেছ উপলব্ধ। গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলৰ বন্ধন গেছৰ সংযোগ আছে। তথাপি পৰিয়ালসমূহ জংঘলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু বন্ধা বঢ়াৰ বাবে কাঠ খৰি ব্যৱহাৰ কৰে। বনাঞ্চল হৃষি হোৱাৰ সময়ত এই বিষয়টোত বন বিভাগ চিন্তিত।
- প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু ডাকঘৰ লামডিঙ্গত অৱস্থিত, যিসমূহ জে এফ এম চিৰ পৰা সাত কিলোমিটাৰ দূৰৈত। স্বাস্থ্য পৰীক্ষাৰ বাবে দূৰলৈ যাব লাগে গাঁৱৰ বাইজ।
- সাধুখুঁটি জে এফ এম চিত দুটা বাজহৰা সভাঘৰ আছে। য'ত গাঁও পথগায়ত, গাঁও সভা, বনবিভাগৰ সভা, বাজনৈতিক সভা আদি ধৰি বিভিন্ন সভা অনুষ্ঠিত হয়।
- ঘৰটীয়া পশুৰ খাদ্যৰ বাবে বনাঞ্চলেই হৈছে পৰ্যাপ্ত উৎস আৰু পশুগালনৰ সামৰ্থ্য থকা পৰিয়ালবিলাকে বনাঞ্চলৰ উৎসকে ব্যৱহাৰ কৰে। জে এফ এম চিৰ দুখন গাঁৱৰ বাইজ পশুধনৰ খাদ্যৰ বাবে শস্যৰ অৱশিষ্ট অংশ, গচ্ছ-গচ্ছনিৰ পাত, ঘাঁঁহ, সেউজীয়া খাদ্য আদিৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণভাৱে নিৰ্ভৰশীল। শস্য চপোৱাৰ পিছত পথাৰত বৈ যোৱা অৱশিষ্ট অংশ যেনে শস্যৰ গচ্ছ গুড়ি, কাণু, পাত আৰু মাহজাতীয় শস্যৰ বাকলি আদি পশুখাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
- কিছুমান চৰণীয়া পথাৰ গাঁওবাসীয়ে ছাগলীপালনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰে। এই পথাৰবোৰ সৰ্বাধিক ছমাহৰ বাবে উপলব্ধ।
- সাধুখুঁটি জে এফ এম চিৰ বাসিন্দাসকলে সাপ্তাহিক বজাৰৰ বাবে সাত কিলোমিটাৰ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰি লামডিঙ্গলৈ আহিবলগা হয়। য'ব পৰা তেওঁলোকে নিত্য ব্যৱহাৰ্য বিভিন্ন সা-সামগ্ৰী, কাপোৰ আদি ক্ৰয় কৰে।

৩.২ সম্পদৰ স্থানাংক

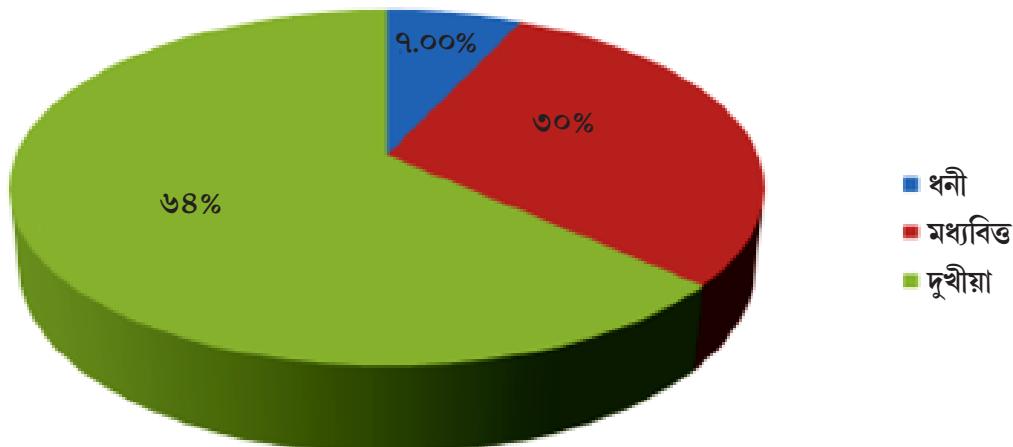
সম্পদায়ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ সম্পদৰ গৰাকীৰ অৱস্থা চিহ্নিত আৰু বিশ্লেষণ কৰি পৰিয়ালসমূহৰ সদস্যসকলৰ সম্পদৰ স্থানাংক বা ভাল-বেয়া অৱস্থাৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়। এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণে প্ৰকল্পৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ তাৰ্থ-সামাজিক স্তৰ নিৰ্ধাৰণৰ বিষয়ে জনাত মূল্যায়নকাৰীসকলক সহায় কৰে আৰু স্থানীয় মানুহৰ সম্পদ/অৱস্থা আদিৰ সংজ্ঞা আৰু সূচক নিৰ্ধাৰণতো সহায় কৰে।

নিম্নোক্ত মানৰ ভিত্তিত সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে :

- ক) ভূমি ধাৰণ
- খ) বৃত্তি

এই স্থানাংক নিৰ্ধাৰণৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে প্ৰায় ৬৪ শতাংশ লোক দৰিদ্ৰ, প্ৰায় ৩০ শতাংশ মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ আৰু প্ৰায় ৭ শতাংশ ধনী হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত। দৰিদ্ৰ লোকসকল ঘাইকৈ অনিয়মিত দিন হাজিৰা কৰা বনুৱা, কৃষক, দোকানি আৰু আনৰ মাটিত খেতি কৰা লোক। দহ বিঘা ভূমি, আৰ চি চি ঘৰ আৰু সৰু আৰ চি চি ঘৰ, চাৰ্টিছ, গো ধন, টিভি আৰু চি ডি, মটৰ চাইকেল, ধান বন্ধা মিল, জলসিঞ্চনৰ সুবিধা আৰু এশ কুইণ্টলতকৈ অধিক ধান আৰ্জন কৰাসকল ধনী ব্যক্তিৰ ঘৰত অস্তৰ্ভুক্ত।

সম্পদ স্থানাংক

৩.৩ সময়কালীন সমীক্ষা

তালিকা- ৩.৩ : সময়কালীন সমীক্ষা

বছর		ঘটনা	ধরণ
স্বাধীনতার পাছত	১৯৭৫	গাঁওখনৰ প্রায় প্রতিঘৰ মানুহ হাতীৰ উপদ্রবত ক্ষতিগ্রস্ত	হাতীৰ উপদ্রব
	১৯৮৬	প্ৰথমটো কালী মন্দিৰ স্থাপন	গঠনমূলক
	১৯৯২	ৰাজীৰ গান্ধী মেম'বিয়েল স্কুল নামৰ মধ্য ইংৰাজী স্কুল স্থাপন	গঠনমূলক
	১৯৯৬	প্ৰথমটো কালী মন্দিৰ স্থাপন	গঠনমূলক
	২০০৯	প্ৰথম ৰাজহৰা সভাগৃহ স্থাপন	গঠনমূলক
	২০০৯	ৰমেশ শ্বাহ নামৰ এজন চিআৰপিএফত প্ৰথম চাকৰি	সেৱা

সুদীৰ্ঘকাল ধৰি সংঘটিত ঘটনা তথা অতীতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাবোৰ সম্পর্কে জানিবলৈ দলটোৱে সময়কালীন বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰে। দলৰ সদস্যসকলে স্থানীয় ঘটনাবোৰ সম্পর্কে গাঁওবুড়া, বয়োজ্যেষ্ঠ লোক-তৰণসকলৰ সৈতেও তেওঁলোকৰ ধাৰণা সম্পর্কে আলোচনা কৰে আৰু পৰিস্থিতিৰ লগত তেওঁলোকে কিদৰে মোকাবিলা কৰিছিল, তেওঁলোকৰ জীৱনত আৰু গাঁওখনৰ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ ঘটনাৰ কি প্ৰভাৱ পৰিছিল সেই সম্পর্কেও জানিব বিচাৰে। সেইবোৰ ঘটনাৰ সময়কালীন বিৱৰণ তলত দিয়া হ'ল :

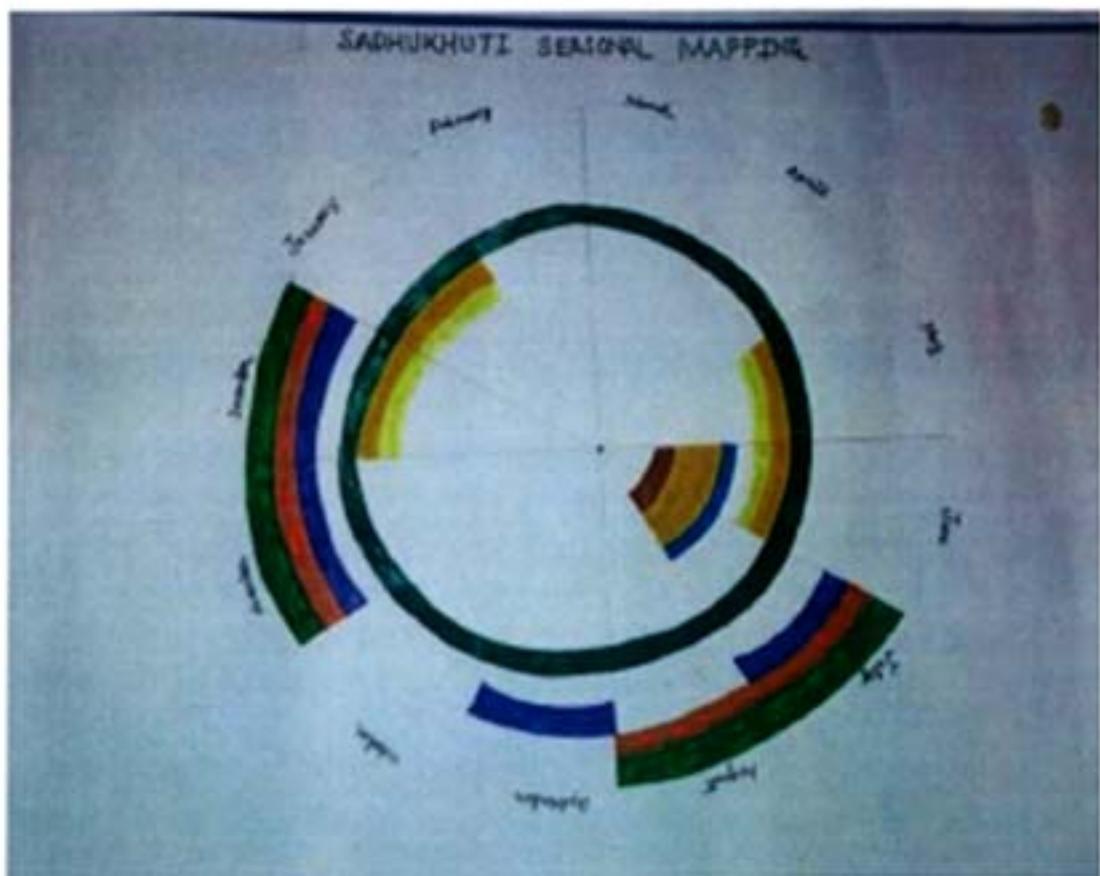
বনৰীয়া হাতীৰ উপদ্রবৰ ফলত এই অঞ্চলটোৰ বাইজে বহুত যাতনা ভূগিছে। ১৯৭৫ চনত বন্যহস্তীয়ে গাঁওখনৰ প্রায় প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ আবাসগৃহ ক্ষতিগ্রস্ত কৰিছিল। এই ঘটনাটো আছিল এটা ডাঙৰ দুৰ্যোগ, গাঁওবাসীয়ে ঘৰ-বাৰী এৰি ওচৰৰ নিৰাপদ ঠাইত আশ্রয় ল'বলগীয়া হৈছিল। ১৯৮৬ চনত সাধুখুটিৰ প্ৰথমটো কালী মন্দিৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ১৯৯২ চনত স্থাপন হৈছিল ৰাজীৰ গান্ধী মেম'বিয়েল স্কুল নামৰ মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়খন। ১৯৯৬ চনত স্থাপন হৈছিল সাধুখুটি গাঁৱৰ দ্বিতীয়টো কালী মন্দিৰ। ২০০৯ চনত প্ৰথম ৰাজহৰা সভাগৃহ স্থাপন আৰু ২০০৯ বছৰটো গাঁওবাসীৰ বাবে আছিল এটা উল্লেখনীয় বছৰ, প্ৰথমবাৰলৈ সেইবছৰ ৰমেশ শ্বাহ নামৰ গাঁৱৰ এজন যুৱকে চিআৰপিএফত চাকৰি লাভ কৰিছিল।

৩.৪ জীৱিকা কাৰ্যসূচীৰ ঋতুকালীন মানচিত্ৰায়ন

স্থানীয় লোকসকলে প্ৰস্তুত কৰা ঋতুভিত্তিক পঞ্জিকা সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰৰ ঋতুকালীন প্ৰণতাসমূহ সম্পর্কে তথ্য সংগ্ৰহ আৰু নিৰ্দিষ্ট হেঁচা আৰু দুৰ্বলতাবিলাকৰ সময়ক চিহ্নিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক অত্যন্ত উপযোগী উপায়। দলীয় আলোচনাৰ সময়ত (সংগৃহীত তথ্যবোৰ তদন্ত কৰাৰ বাবে আলোচনা) প্ৰায়েই মাটিৰ ওপৰত ঋতুভিত্তিক কৃষি পঞ্জিকা অংকন কৰা হয় আৰু এই পঞ্জিকাৰ মেট্ৰিক্স বা বেখাংকনত শিলগুটি অথবা বীজবোৰ শস্যৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি শস্যৰ অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক দেখুওৱা হয়। আনহাতে, ঋতুভিত্তিক বৃদ্ধি বা হ্ৰাস দেখুৱাবলৈ সাধাৰণ বেখাৰেও বেখাচ্চি (গ্ৰাফ) অংকন কৰিব পাৰি। সমগ্ৰ বছৰ ধৰি সমগ্ৰ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত পলকতে চাবলৈ এখন পঞ্জিকাতে ঋতুভিত্তিক প্ৰকাৰভেদৰ সমগ্ৰ বিষয়ক সামৰি ল'ব পাৰি। এই প্ৰকাৰভেদ বা পৰিৱৰ্তনবোৰ হৈছে বৰষুণ, শস্যৰ পৰ্যায়ক্ৰম, বনুৱাৰ চাহিদা, মজুৰিভিত্তিক নিযুক্তিৰ পৰ্যাপ্ততা, বাহিৰলৈ প্ৰৱজন, মানুহৰ বোগত আক্ৰান্ত হোৱাৰ ঘটনা, ব্যয়ৰ পৰ্যায়সমূহ আৰু অন্যান্য গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়বিলাক যেনে উৎসৱ আদিকো ইয়াত দেখুৱাৰ পাৰি।

ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নত ঘাটীকৈ শস্য খেতিৰ বিষয়টোক সামৰি লোৱা হয়। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰত আমি কৃষিজাত, শস্য আৰু কৃষিকাৰ্যৰ তিনিটা সময় যেনে বীজসিঁচা, শস্য ৰোপণ আৰু শস্য চপোৱাৰ নিয়মবোৰ বিবেচনা কৰাৰ লগতে গোটেই বছৰ ধৰি বিতং তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হয়। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে গাঁৱত উৎপাদন কৰা ঘাই শস্যবোৰ হৈছে— তামোল, হালধি, আদা, মাটিকঠাল, বিলাহী আৰু কল।

সাধুখুঁটিজেএফএমচিৰ খতুকালীন মানচিত্ৰ

তাৰ্পণ মাসিক চিত্ৰ

বিদেশী চৰকলা

অৱস্থাৰ গুৰুত্বসূচী
শ্রী প্ৰিয়দীপ

অৰ্পণা কুমাৰ

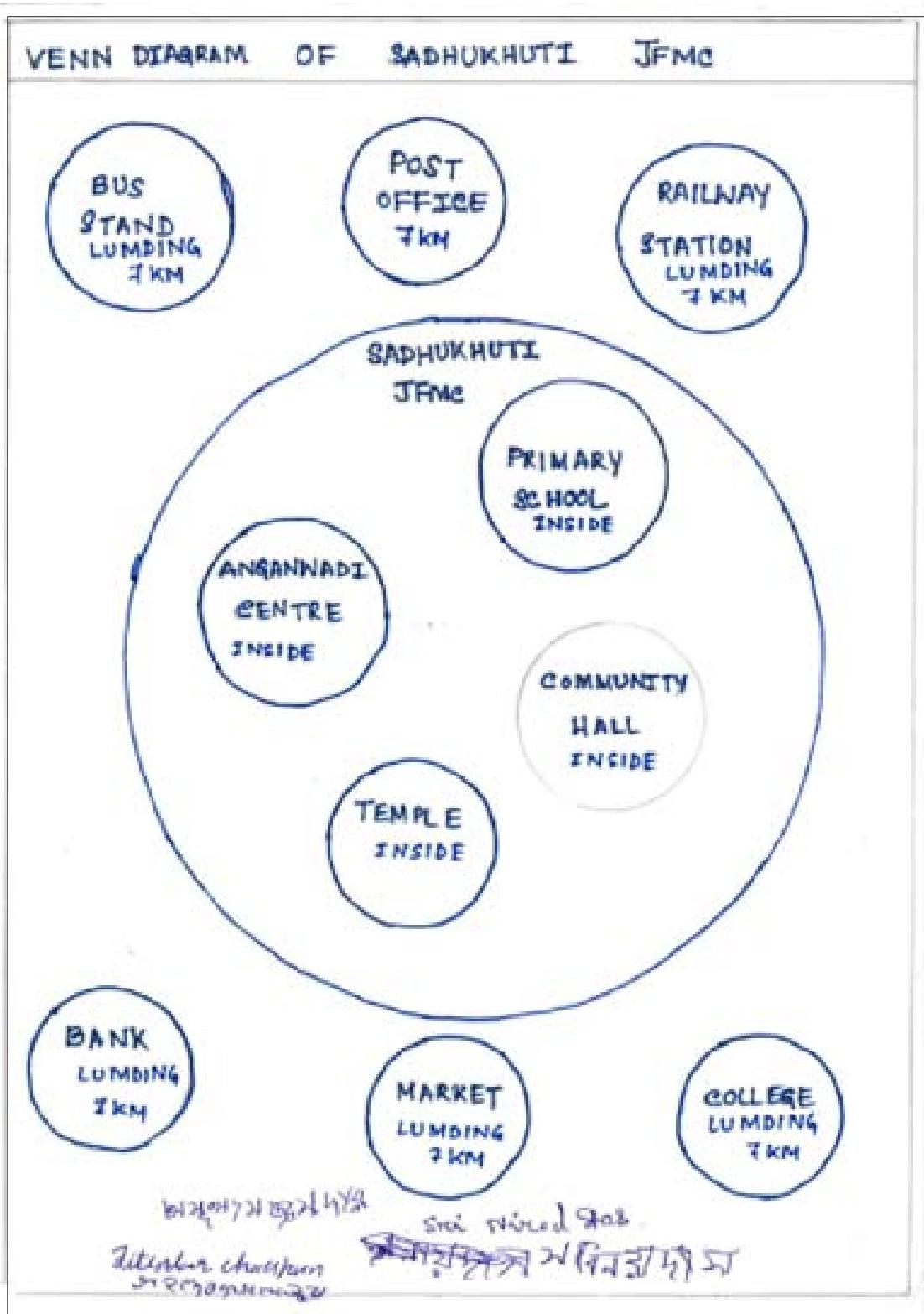
২০১৫

৩.৪ খন্তুকালীন শস্যৰ ধৰণ

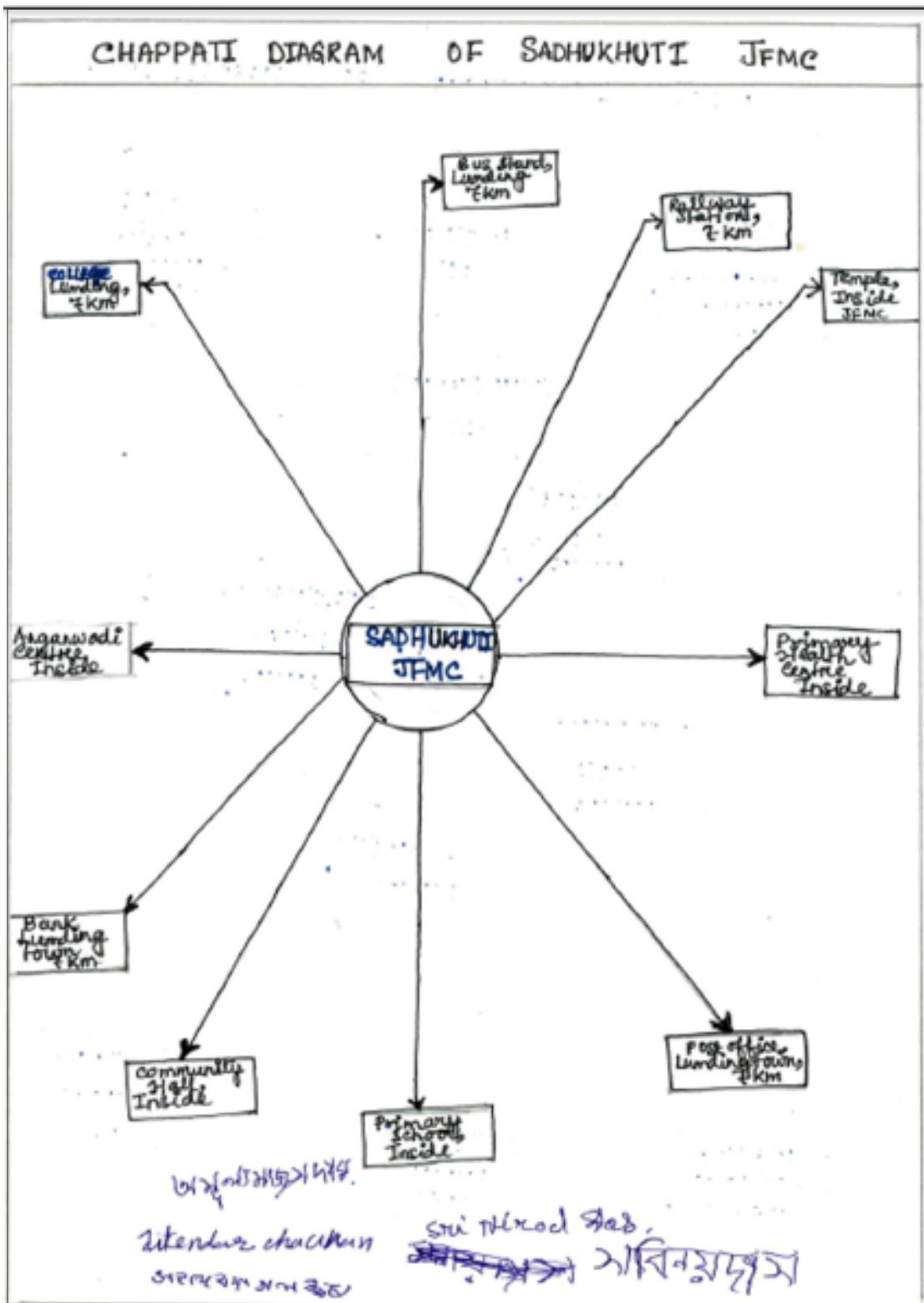
কৃষিজ্ঞান শস্য		কাম-কাজৰ সময়		
		বীজসিঁচা	শস্য চপোৱা	সংগ্ৰহ
কৃষিখণ্ড	বন্ধাকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	ফুলকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	বেঞ্চেনা	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	বঙালাও	জানুৱাৰী-মাৰ্চ	—	মে-জুন
	আম	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	—	মে'-জুন
	মাটিকঢ়াল	এপ্ৰিল-মে	—	মে'-জুন
	শেঁহ	জুলাই-ছেপ্টেম্বৰ	—	ছেপ্টেম্বৰ-অক্টোবৰ
	সৰিয়হ	অক্টোবৰ	—	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
	জলকীয়া	গোটেই বছৰটো		
	ধান	গোটেই বছৰটো		

জ্ঞাত তথ্য : অক্টোবৰৰ পৰা মাৰ্চ মাহলৈ পানীৰ উপলব্ধতা কম থাকে, গতিকে এই সময়ছোৱাত কৃষি উৎপাদন কম হয়।

৩.৫ ভেন ডায়াগ্রাম

৩.৬ চাপাটি ডায়েগ্রাম

অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক : জীৱিকা সক্ষমতা আৰু ই পি এ

ইপিএ কাৰ্য্যকলাপ	খোৱাপান (A)	বাট-পথ (B)	বিদ্যুত (C)	বিদ্যালয় (D)	অনাময় (E)	নম্বৰ (F)	স্থান
খোৱা পানী (A)	X	A	A	A	A	4	1
বাট-পথ (B)		X	B	B	E	3	2
বিদ্যুত (C)			X	D	E	2	4
বিদ্যালয় (D)				X	E	1	5
অনাময় (E)					X	2+	3

জীৱিকা কাৰ্য্যকলাপ

জীৱিকা কাৰ্য্যকলাপ	কৃষি-উদ্যানশস্য (A)	পশুধন (B)	খাদ্য সংসাধন (C)	মৌপালন (D)	বাঁহ-বেতৰ শিল্প (E)	নম্বৰ	স্থান
কৃষি-উদ্যান শস্য (A)	X	A	A	A	A	4	1
পশুধন (B)	X	X	B	B	B	3	2
খাদ্য সংসাধন (C)	X	X	X	C	C	2	3
মৌপালন (D)	X	X	X	X	E	1	5
বাঁহ-বেতৰ শিল্প (E)	X	X	X	X	X	1+	4

PRIORITY RANKING - EPA and Livelihood OF SADHUKUTZ JFMC

EPA Activity:

EPA activity	Drinking water (A)	Road Connectivity (B)	Electricity (C)	School (D)	Sanitation (E)	Months	Rank
Drinking water (A)	X	A	A	A	A	4	1
Road Connectivity (B)		X	B	B	E	3	2
Electricity (C)			X	D	E	2	4
School (D)				X	E	1	5
Sanitation (E)					X	2 ⁺	3

Livelihood Activity :

Livelihood Activities	Agriculture and Horticulture (A)	Livestock (B)	Food Processing (C)	Bee Keeping (D)	Care and Runners (E)	Months	Rank
Agriculture and Horticulture (A)	X	A	A	A	A	4	1
Livestock (B)	X	X	B	B	B	3	2
Food Processing (C)	X	X	X	C	C	2	3
Bee Keeping (D)	X	X	X	X	E	1	5
Care and Runners (E)	X	X	X	X	X	2 ⁺	4

Signature ଶ୍ରୀ ପିଲାଦିଲୁଙ୍କ

Editorial checker

ମେଲାନାନୀ ବା

Sri Piladil.

ପିଲାଦିଲୁଙ୍କ

ପିଲାଦିଲୁଙ୍କ

পরিশিষ্ট IV

আলোকচিত্র

পি আৰ এ সজাগতাৰ সময়ৰ মুহূৰ্ত

দলীয় আলোকচিত্র

গাঁওবাসীর সৈতে এক দৃশ্য

ପରିଶିଷ୍ଟ V

জে এফ এম চির সদস্যৰ তালিকা

RECORD 7 : MEMBERSHIP REGISTER

Name of IFMC Sector Division Range Lanning Range .
Jaffna Nagapattinam -

Beat **JFMC Code**

Sr. No.	Name	Father's / Husband's name	Age	Male / Female	Education	SC/ST / BC/OBC
1	Sanjay Chodhan	Swarni Nath Chouhan		Male -	8 th	General
2	Swender Chouhan	L. Swaraj Nath Chouhan		Male -	4 th	General
3	Nimai Das			Female -	5 th	General
4	Kailash Chouhan	Deshmukh Das Chouhan		Male -	9 th	General
5	Anuraj Mazumdar			Male -	4 th	General

6.	Banita Sahu Rathore Sahu	Female 4 th	General
7.	Mani Mazumdar. Amare Mazumdar.	Female 6 th	General
8.	Rupali Mazumdar - Subir Mazumdar.	Female 10 th	General
9.	Boagendra Nath.	Male 18 th	SC
10.	Nabin Ch Hazarika.	Male DEAF	General

পরিশিষ্ট VI (নথি I)

তালিকা-১ : জে এফ এম চির গাঁৱৰ মূল তথ্য

তালিকা : ১ জে এফ এম চির মূল তথ্য

ক্রমিক নং	জেএফএমচি /গাঁও	গঠনৰ তাৰিখ	কাৰ্যকৰী সদস্যৰ সংখ্যা	সভাপতিৰ নাম	সদস্য সচিবৰ নাম	গাঁও উন্নয়ন নিধিৰ ধন	প্রতি পৰিয়াল বা ব্যক্তিৰ বৰঙণি	সামাজিক বেৰ হয়/ নহয়	লক্ষ্য প্ৰাপ্তি সম্পর্কে মন্তব্য	শ্ৰেণী নিৰ্ধাৰণ আৰু আৰ এফ অ'ব দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ সফলতাৰ % হাৰ
১	সাধুখুটি	২০০৯	১০	সঞ্জয় চৌহান	নবীনচন্দ্ৰ হাজৰিকা, বনাধ্বলিক-১	-	-	-	-	৮০%

তালিকা-২ : গাঁওভিত্তিক জনসংখ্যাৰ তথ্য

প্ৰকল্প গাঁৱৰ জনগাঁথনিৰ অৱস্থা

ক্রঃ নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	এছ চি		এছ টি		অ'বি চি		সাধাৰণ		মুঠ-সকলো শ্ৰেণী
			পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	
২	সাধুখুটি	১২০	১৪৫	১২১	-	-	৯১	৮০	১৮৬	১৫২	৭৭৫

উৎস : ক্ষেত্ৰ জৰীপ প্ৰতিবেদন

তালিকা- ৩ : ভূমি ধাৰণৰ ভিত্তিত গাঁৱৰ কৃষকসকলৰ শ্ৰেণী বিভাগ

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	ভূমি ধাৰণ অনুযায়ী কৃষকৰ শ্ৰেণী বিভাগ				মুঠ
		বৃহৎ কৃষক > ১০ হেক্টো	ক্ষুদ্ৰ কৃষক ২-১০ হেক্টো	উপাস্ত কৃষক < ২ হেক্টো	ভূমিহীন পৰিয়াল	
১	সাধুখুটি	-	-	৩৬	৭৬	১১২

তালিকা- ৪ : পশুধনৰ সংখ্যা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	গাঁও ভিত্তিক পশুধনৰ সংখ্যা								মুঠ
		গৰ	ম'হ	ছাগলী	ঘোঁৰা	ঝাড়/বলখ	উট	কুকুৰা	অন্যান্য	
১	সাথুখুটি	৩৫০	-	২৫০	-	-	-	৮০০	-	১৪০০

তালিকা- ৫ : গাঁও ভিত্তিক আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অরস্থিতি	যদি অন্য ঠাইত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)	বৰ্তমান ব্যৱহাৰৰ স্থিতাৰস্থা
১	প্ৰধান পথ	ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ	৫ কিঃমিঃ	ভাল
২	বিদ্যুৎ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৩	গেছ সংযোগ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৪	পৰিবহণ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
৫	প্ৰাথমিক চিকিৎসা কেন্দ্ৰ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
৬	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	আছে	ভিতৰত	ভাল
৭	ডাকঘৰ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৮	বেংক	এছ বি আই ইউ বি আই আই চি আই চি আই চি বি আই, এ জি ভি বি	৭ কিঃমিঃ	ভাল
৯	দুৰভাষ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১০	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	গাঁৱৰ ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	ভাল
১১	বাজহ সংগ্ৰহ কাৰ্যালয়	হোজাই	৪৬ কিঃমিঃ	ভাল
১২	পুলিচ অফিচ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৩	বনাঞ্চলিক কাৰ্যালয় (বিট)	বৰলংপুৰ	১০ কিঃমিঃ	ভাল
১৪	ডাকঘৰ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
১৫	বাছ ব্যৱস্থা	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	শোচনীয়
১৬	বেঁল ষ্টেচন	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ	ভাল
১৭	খোৱা পানী	কুঁৰা (৩১ সংখ্যক)	গাঁও এলেকাৰ ভিতৰত	আনুপাতিক
১৮	জে এফ এম চিৰ বাজহৰা সভাঘৰ	গাঁৱৰ ভিতৰত	০ কিঃমিঃ	শোচনীয়
১৯	জিলাৰ মুখ্য কাৰ্যালয়	হোজাই	৬০.৮ কিঃমিঃ	ভাল

তালিকা- ৬ : কৃষিজাত শস্য

	বর্ষা নির্ভর		জলসিঞ্চন	
	শস্যের নাম	হেক্টের হিচাপত এলেকা	শস্যের নাম	হেক্টের হিচাপত এলেকা
খাবিফ	ধান (আইজং, পংকজ)	২৬.৯৩ হেক্টের	-	-
বৰি শস্য	সবিয়হ	১৬ হেক্টের	-	-
অন্যান্য	উদ্যানশস্য (ভেঙি, জলকীয়া, বেঠেনা চজিনা ইত্যাদি	৩৮.৪ হেক্টের	-	-

তালিকা- ৭ : সাধুখুটি জেএফএমচির শস্য উৎপাদন ক্রপরেখা

শস্যের প্রকার	মুঠ উৎপাদন (আনুমানিক) কুইণ্টল	উৎপাদন করা পরিয়ালৰ সংখ্যা	গড় উৎপাদন (প্রতি হেক্টের/কুইণ্টল) আনুমানিক
ধান	১৪৪০ কুইণ্টল	১১২	৫৩.৪৭
সবিয়হ	১০০ কুইণ্টল	৪০	২.৫
শাক-পাচলি	৭২০ কুইণ্টল	১১২	৬.৭৫

তালিকা- ৮ : পশুখাদ্যের পর্যাপ্ততা

	১-৩ মাহ	৩-৬ মাহ	> ৬ মাহ
শস্যের অবশিষ্ট		✓	
গচ্ছের পৰা খাদ্য			✓
ঘাঁহ	✓	✓	✓
সেউজীয়া খাদ্য	✓	✓	✓
বনাধ্বলত চারণ			✓

তালিকা- ৯ : গাঁৱের পৰা বজাৰৰ অৱস্থান

ক্ৰয়ৰ বাবে	অৱস্থান	যদি অন্য গাঁৱত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)
গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ
সাপ্তাহিক বজাৰ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ
প্ৰধান বজাৰ	লামড়িং	৭ কিঃমিঃ
অন্যান্য		

তালিকা- ১০ : জলসম্পদ সম্পদের ব্যবহার

জলের উৎস	সংখ্যা	পানীর পর্যাপ্ততা (উপযুক্ততা, ঝর্ণাকালীন)	ব্যবহার (খোরাব বাবে, জলসিথিন, গা ধোরা)
পানীর সঞ্চয়ন গাঁথনি	-	-	-
জল বান্ধ	-	-	-
দমকল	৩	উপযুক্ততা	খোরা-গা ধোরা
নদী-নলা	১	ঝর্ণাকালীন	গা ধোরা
নে-নিজৰা	-	-	-
খাল	-	-	-
জলাধার	-	-	-
কুঁৰা	২১ (ব্যক্তিগত) ১ (চৰকাৰী)	উপযুক্ততা	খোরা

তালিকা- ১১ : শক্তির ব্যবহার

ইন্ফল প্রকার	নির্ভরশীল পরিয়ালৰ সংখ্যা	নির্ভরশীল মাহৰ সংখ্যা	উৎস (স্থানীয় গাঁও, বন, অন্যান্য উৎস)	মুখ্য / গৌণ
কাঠখৰি	১০০% (১২০ পরিয়াল)	১২ মাহ	বনাধ্বল	মুখ্য
কেৰাচিন	৬৭% (৮০ পরিয়াল)	১২ মাহ	বজাৰ	গৌণ
গোৱৰ, জৈৱ গেছ	-	-	-	-
গৱৰৰ বিষ্ঠা	-	-	-	-
বন্ধন গেছ	৩০% (৩৬ পরিয়াল)	১২ মাহ	চৰকাৰী	গৌণ
ইলেক্ট্ৰিক হিটাৰ	-	-	-	-
সৌৰ শক্তি	-	-	-	-

তথ্য-II

জীরিকাৰ সুযোগ বিশ্লেষণ

তালিকা- ১২ : কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

বিষয়বস্তু	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কম উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> ■ কৃষিৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতি ■ বছৰত এবিধ শস্যৰ খেতি কৰা হয় (শালি) ■ সাৰ, পোক-পটংগ নাশক, কীটনাশক আদিৰ নিচেই কম প্ৰয়োগ ■ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ ■ কৃষি আন্তঃগাঠনি, আধুনিক সা-সঁজুলি আৰু যন্ত্ৰপাতি, যেনে, ট্ৰেক্টৰ, পাৰাৰ টিলাৰ আদিৰ অভাৱ। ■ অধিক ফচল উৎপাদন হোৱা বীজ ব্যৱহাৰ কৰা নহয়। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ উপযুক্ত আৰু নিয়ন্ত্ৰিত পোক-পটংগ নাশক, কীটনাশকৰ ব্যৱহাৰ ■ নতুন আৰু আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ পৰিচয় ■ সুচিন্তিত প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী, গাওঁবাসী দক্ষ, দক্ষতাৰ অধিক বিকাশ ■ অধিক ফচল উৎপাদন হোৱা বীজ ব্যৱহাৰ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ট্ৰেক্টৰৰ চলোৱাৰ প্ৰশিক্ষণ ■ কৃষিদক্ষতা বৃদ্ধিৰ কাৰ্যসূচী ■ পোক-পটংগ নিধন, কীটনাশকৰ ব্যৱহাৰ, বৰ্ণসংকৰ খেতি প্ৰশিক্ষণ ■ কাৰ্যসূচী
ভঁৰাল আৰু উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> ■ সাধাৰণভাৱে ব্যৱহাৰযোগ্য ভঁৰালৰ অভাৱ। ■ বৈদ্যুতিকৰণ নোহোৱাৰ বাবে শীতল গৃহৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ বিক্ৰী নোহোৱা সামগ্ৰী দীৰ্ঘকাললৈ সংৰক্ষণ ■ নিজৰ উৎপাদন সংৰক্ষণ কৰি চাহিদাৰ সময়ত বিক্ৰী কৰিব পাৰিব 	পেকেজিং পৰিবহণ আৰু বিতৰণ
বিপণন	<ul style="list-style-type: none"> ■ সামগ্ৰী সৰবৰাহ কৰাৰ বাবে উপযুক্ত পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ অভাৱ। ■ পোনপটীয়া বজাৰ যোগাযোগ নাই, মধ্যভোগীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল ■ বিপণন জ্ঞানৰ অভাৱ। পৰম্পৰাগত বিক্ৰী ব্যৱস্থাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ওচৰৰ বজাৰলৈ খেতিয়কৰ বাবে সুন্দৰ পৰিবহণ ব্যৱস্থা ■ মধ্যভোগী আঁতৰাই অধিক বজাৰমূল্য লাভ ■ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য মতে বজাৰৰ পৰিস্থিতিৰ অধিক জ্ঞান ■ জেএফএমচি অসম-ভূটান-পশ্চিমবংগৰ সীমাত থকা হেতু ৰাজ্যৰ বাহিৰত উৎপাদিত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰিব পাৰিব। 	ক্ৰেতা-বিক্ৰেতাৰ বৈঠক

তালিকা- ১৩ : পশুধন

প্রতিবন্ধকতা	কারণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কর্মসূচী
ঘাঁহনি কম	■ প্রযোজ্য নহয়		-
কেঁচা সামগ্ৰীৰ উপলব্ধতা	■ দুর্বল আৰ্থিক অৱস্থাৰ বাবে বজাৰৰ পৰা পশুখাদ্য কিনাত অসমৰ্থ। গছ বা শস্যৰ অৱশিষ্ট ৩-৬ মাহলৈহে পোৱা যায়। সেউজ পশুখাদ্য গোটেই বছৰ উপলব্ধ নহয়।	■ পশুপালনৰে উপাৰ্জন বৃদ্ধি। ■ পশুখাদ্য সহজে যদি পোৱা যায়, তেন্তে ইয়াক গাওঁবাসীয়ে বিকল্প উপাৰ্জন হিচাপে ল'ব পাৰে।	
পশুধনৰ যত্নৰ ব্যৱস্থা	■ পশুচিকিৎসা কেন্দ্ৰ নাই ■ পশুপালনৰ উপযুক্ত জ্ঞান নাই	■ ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণ ■ পশুধনৰ আয়ুস বৃদ্ধি ■ পশুপালনৰ প্ৰতি আগ্ৰহ সৃষ্টি	
দুঁফ উৎপাদন	■ পশুখাদ্যৰ কম উপলব্ধতা ■ দুঁফ উৎপাদনৰ বাবে পশুপালনৰ বিজ্ঞানসম্মত জ্ঞান নাই	■ দুঁফ উৎপাদনৰ বৃদ্ধিৰ বাবে দুঁফ উৎপাদনৰ প্ৰশিক্ষণ ■ দুঁফ উৎপাদনৰ বৃদ্ধিৰ বাবে মিক্ষ বুষ্টাৰ, মিক্ষপ্লাছ আদি ছাপ্পিমেণ্ট	

তালিকা- ১৪ : এন ড্ৰিউ এফ পি

প্রতিবন্ধকতা	কারণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কর্মসূচী
ন্যূনতম সংগ্রহ	■ এন ড্ৰিউ এফ পিৰ কম উপলব্ধতা	■ সাৰুৱা মাটিৰ উপলব্ধতা	খাদ্য শস্য আৰু ঔষধি গছ ৰোপন
অবহনক্ষম আহাৰণ		■ সাৰুৱা মাটিৰ উপলব্ধতা	
কম হাৰ			
মূল্য সংযোগ	■ প্ৰচেছিং ইউনিট নাই ■ প্ৰযোজনীয় সম্পদ নাই ■ কাৰিকৰী জ্ঞান নাই		

তালিকা- ১৫ : বিশেষ দক্ষতা (বাহন চালন)

প্রতিবন্ধকতা	কারণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কর্মসূচী
প্রশিক্ষণ কেন্দ্র	<ul style="list-style-type: none"> সু-সজ্জিত প্রশিক্ষণ কেন্দ্রের অভাব দক্ষতা ব্যবহারের উপযুক্ত জ্ঞানের অভাব 	<ul style="list-style-type: none"> বাহন চালনের প্রশিক্ষণের প্রতি যুবচামৰ গরিষ্ঠ সংখ্যকের আগ্রহ বাহন চালন সৃষ্টিশীল আৰু উৎপাদনশীল। বজাৰত বাহন চালকৰ চাহিদা আছে। 	<ul style="list-style-type: none"> বাহন চালনের প্রশিক্ষণ
প্রশিক্ষকৰ গুণগত মান	<ul style="list-style-type: none"> উচ্চ গুণৰ প্রশিক্ষকৰ অভাব। আধুনিক অটৱ'ম'বাইল উৎপাদনৰ অব্যবহাৰ। 	<ul style="list-style-type: none"> নতুন অটৱ'ম'বাইল উৎপাদনৰ সৈতে ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ উৎপাদন বিকাশ। 	<ul style="list-style-type: none"> আধুনিক সা-সৰঞ্জামৰ প্রশিক্ষণ বিশেষজ্ঞৰ দ্বাৰা প্রশিক্ষণ
ঝণৰ ব্যৱস্থা	<ul style="list-style-type: none"> বেংক, ডাকঘৰ ছেভিংছ বেংকৰ সৈতে কোনো সংযোগ নাই বেংক আৰু চৰকাৰৰ উন্নয়ন আঁচনিৰ বিষয়ে অসচেতন 	<ul style="list-style-type: none"> চৰকাৰৰ বিভিন্ন সাহায্য ঝণৰ সহজ ব্যৱস্থা 	<ul style="list-style-type: none"> মাইক্ৰোফাইনান্স, টাৰ্ম লোন, কামৰ পুঁজিৰ ব্যৱস্থা
চৰকাৰী কাৰিকৰী প্রতিষ্ঠানৰ অভাব	<ul style="list-style-type: none"> আইটিআই অৰ্থাৎ উদ্যোগিক প্রশিক্ষণ প্রতিষ্ঠান নাই আধুনিক প্রশিক্ষণৰ মূল্যৰ ধাৰণা নাই 	<ul style="list-style-type: none"> দেশ আৰু বিদেশৰ বাবে উপযুক্ত আৰু বিশেষজ্ঞ প্রশিক্ষণৰ চাহিদাভিত্তিক আধুনিক প্রতিষ্ঠানৰ বিকাশ 	<ul style="list-style-type: none"> নতুন অটৱ'ম'বাইল প্ৰযুক্তি আৰু বিশ্ব বজাৰৰ চাহিদাৰ বিষয়ে প্রশিক্ষণ আৰু দক্ষতা বিকাশ

তালিকা- ১৬ : ঝণৰ ব্যৱস্থা

প্রতিবন্ধকতা	কারণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কর্মসূচী
ঝণ	<ul style="list-style-type: none"> নাই 	<ul style="list-style-type: none"> আধুনিক বিভিন্ন প্রতিষ্ঠান গঠন 	
সুদৰ হাৰ	<ul style="list-style-type: none"> ব্যক্তিগত ঝণদাতাৰ উচ্চ হাৰত সুদৰ দাবী। 	<ul style="list-style-type: none"> বেহাইত ধাৰৰ ব্যৱস্থা 	
ঝণৰ উপলক্ষ্যতা	<ul style="list-style-type: none"> ঝণৰ বোজা ল'বলৈ ভয়। তথ্যপাতি সন্দৰ্ভত জ্ঞানৰ অভাব 	<ul style="list-style-type: none"> শুন্দ্ৰ উদ্যমৰ পদক্ষেপ 	
বন্ধকৰ অসুবিধাসমূহ	<ul style="list-style-type: none"> বন্ধকত থোৱা সম্পত্তিৰ উপযুক্ত তথ্যৰ অভাব। 	<ul style="list-style-type: none"> তথ্যপাতি সন্দৰ্ভত অপ্লজুৰি সজাগতা 	

Approved

৬১

Divisional Forest Officer
Nagaon South Division
Hojai.